

Rovers, B. 1993. "Beschrijving van de verdachtenregistratie van de jeugdpolitie Rotterdam 1991-1992." Erasmus Universiteit Rotterdam, Rotterdam.

BESCHRIJVING AANGIFTEN- EN VERDACHTENREGISTRATIE HKS 1991-1992

1. INLEIDING

Na de rapportage over de verdachtgegevens van de jeugdpolitie en de meldkamergegevens, volgen hier de delen drie en vier van de beschrijving der politieregistraties over de periode 1991 - 1992, te weten de aangifte- en (overige) verdachtgegevens. Ook in deze rapportage wordt alleen verslag gedaan van absolute gegevens. Relatering van de beschreven fenomenen aan zaken als bevolkingsomvang e.d. zal plaatsvinden in de eerstvolgende rapportage waarin tevens een vergelijking zal worden getrokken tussen de diverse bronnen. Hierbij zal, naast de bovengenoemde politieregistraties, ook gebruik worden gemaakt van gegevens uit het Rotterdamse 'politiemonitor'-onderzoek (slachtofferenquête) van 1991 en 1993.

Met deze rapportage wordt de 'eerste ronde' langs de politieregistraties afgesloten. Aan het begin van 1995 zal worden begonnen met de 'tweede ronde', waarin -uit dezelfde bronnen- gegevens worden verzameld over de jaren 1993 en 1994. Deze gegevens worden tegen het materiaal van 1991 en 1992 'aangeplakt', zodat voor elke registratie een periode van vier jaar kan worden beschreven. In combinatie met gegevens uit de politiemonitoren en daderonderzoek dat in het voorjaar van 1995 in Rotterdam zal plaatsvinden, wordt dit materiaal beschreven in een criminografische studie, die in het najaar van 1995 als boek zal verschijnen. Hierin zal niet alleen een uitgebreide beschrijving van criminaliteitsfenomenen in de betrokken periode aan de orde komen, maar zullen ook vergelijkingen worden getrokken tussen de diverse bronnen en zal in algemene zin worden ingegaan op enkele methodische aspecten van beschrijvend onderzoek naar criminaliteitsfenomenen en in het bijzonder op de mogelijkheden en beperkingen van politieregistraties in deze. Delen van de tekst zullen in de loop van 1995 als rapportage ter beschikking van de begeleidingscommissie worden gesteld.

In deze rapportage worden gegevens van de herkenningdienst (HKD) beschreven. In paragraaf twee wordt eerst in algemene termen ingegaan op de aard en werking van deze registratie en worden enkele voor- en nadelen in het kader van deze studie besproken. In paragraaf drie wordt ingegaan op enkele aspecten van de dataverzameling en -bewerking, voorzover deze van invloed (kunnen) zijn op de onderzoeksresultaten. Met name de (re)constructie van delictcategorieën krijgt hier aandacht. In paragraaf vier en vijf worden achtereenvolgens de aangifte- en verdachtgegevens beschreven over de periode 1991 - 1992. De indeling van deze beschrijving volgt in grote lijnen de opzet van de eerdere rapportages. In paragraaf zes worden de onderzoeksresultaten samengevat en worden voorlopige conclusies getrokken.

Hoewel het niet expliciet aan de orde is, zullen hier en daar toch vergelijkingen

worden getrokken met de reeds beschikbare gegevens van de meldkamer en de jeugdpolitie. Een grondige vergelijking zal plaatsvinden in de hiervoor genoemde rapportage, die voor medio september 1994 gepland staat.

2.HERKENNINGSDIENST SYSTEEM (HKS)

De inhoud en werking van het HKS zijn bij wet geregeld. De ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken hebben een reglement opgesteld voor de geautomatiseerde regionale herkenningdienstregistraties (Stcrt. 1988, 154). Hierin zijn regels vastgesteld omtrent inrichting en gebruik van het HKS. In paragraaf 3 van de Wet politieregisters (WPolR;Stb. 414, 1990) wordt in dit reglement voorzien. In deze wet worden voorschriften geformuleerd ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met politieregisters. Zo schrijft de WPolR o.a. voor dat in het HKS-reglement in ieder geval de volgende zaken aan de orde moeten komen:

- a)de werking van de registratie;
- b)het doel van de registratie;
- c)de categorieën van personen over wie gegevens worden opgenomen en de soorten van de over hen op te nemen gegevens;
- d)de gevallen waarin opgenomen gegevens worden verwijderd;
- e)de vernietiging van verwijderde gegevens;
- f)eventuele verbanden tussen de registratie en enige andere gegevensverzameling. (et cetera)

De HKS-registratie heeft formeel tot doel gegevens te verschaffen aan opsporingsambtenaren 'ten dienste van (a) de opsporing van strafbare feiten, in het bijzonder de identificatie van daders van misdrijven' en (b) 'de opsporing van vermiste personen'. Daartoe worden in het HKS gegevens opgeslagen over:

- a)strafbare feiten (aangiften tegen onbekende én bekende daders);
- b.1)verdachten met proces-verbaal
- b.2)verdachten zonder proces-verbaal
- c)vermiste personen

Omdat de laatste categorie voor dit onderzoek niet van belang is, zal er verder niet op worden ingegaan.

Het HKS is een secundair gegevensbestand, wat inhoudt dat de gegevens niet direct '-vanaf de werkvloer'- worden ingevoerd. De data worden ontleend aan een registratie van bedrijfsprocessen. Vanaf juli 1992 is in Rotterdam het geautomatiseerde 'Multipol'-systeem in werking. Dit systeem vervangt niet alleen de geschreven of getypte dag- en nachtrapporten, maar kan ook over tal van andere zaken gegevens opslaan. De in het bedrijfsprocessensysteem (BPS) voorkomende aangiften- en verdachtegegevens worden handmatig, via zogenaamde 'landelijke meldingsformulieren' (LMF-formulieren) ingevoerd in het HKS-systeem. Deze

procedure heeft zowel voor- als nadelen. Een voordeel is dat gegevens op een gestandaardiseerde wijze worden ingevoerd door getrainde medewerkers van de herkenningdienst (HKD). Dit verhoogt de betrouwbaarheid van de geregistreerde gegevens. Een nadeel is dat door de niet-geautomatiseerde verbinding tussen beide systemen een gedeelte van de gegevens in het BPS verloren kan gaan bij overbrenging naar het HKS. Het is niet precies bekend of, en zo ja in welke mate, dit aan de orde is, maar er zijn schattingen dat het percentage gegevens dat verloren gaat kan oplopen tot tien à vijftien procent van het totaal aantal processen-verbaal. Deze uitval verlaagt de geldigheid van de gegevens, d.w.z. de mate waarin ze overeenkomen met het reëel aantal delikten in een bepaalde periode.

Ondanks deze mogelijke uitval kan het HKS worden beschouwd als een aantrekkelijke bron voor de onderhavige criminografische studie, omdat:

- a) voor alle jaren (1991 - 1994) gegevens aanwezig zijn, zodat een goed beeld kan worden verkregen van ontwikkelingen in de tijd;
- b) er in deze periode geen belangrijke veranderingen in het systeem hebben plaatsgevonden;
- c) het systeem uitgebreide zoekmogelijkheden biedt;
- d) de gegevensinvoer in hoge mate is geformaliseerd en gestandaardiseerd.

Nadelen van het systeem zijn:

- a) het reeds genoemde secundaire karakter, waardoor uitval van aangiften mogelijk is tussen primair en secundair gegevensbestand;
- b) de reconstructie van deliktcategorieën (en andere variabelen) die moet worden uitgevoerd (hierover meer in par. 2.1 en 3.1);
- c) selectiviteit en uitval die ontstaan doordat (1) het publiek besluit bepaalde zaken niet aan te geven en (2) de politie in een aantal gevallen geen proces-verbaal zal opmaken en laten ondertekenen (politiesepot).

In de paragrafen 2.1 en 2.2 zal achtereenvolgens worden ingegaan op de registratie van aangiften en verdachten.

2.1Aangiftenbestand

In het aangiftenbestand bevinden zich processen-verbaal van aangifte (PVA's). Deze hebben met name betrekking op door het publiek bij de politie gemelde misdrijven terzake waarvan een proces-verbaal is opgemaakt en ondertekend door de aangever. Daarnaast kunnen PVA's ook betrekking hebben op misdrijven waarop door de politie ambthalf vervolging is ingezet. Hierbij is geen sprake van melding vanuit het publiek. Te denken valt aan zaken als drugscriminaliteit, georganiseerde misdaad e.d., waarvoor een proactief opsporingsbeleid geldt, maar ook heterdaadmisdrijven en misdrijven die achteraf door verdachten worden bekend (en door het publiek nog niet waren gemeld) kunnen tot deze categorie worden gerekend. Veruit het grootste deel van de processen-verbaal bestaat echter uit aangiften vanuit het publiek.

Alleen misdrijven die zijn waargenomen én gemeld door het publiek en waar-

van een PV is opgemaakt en doorgezonden aan de herkenningdienst, zullen in de registratie voorkomen. Voor de opsporingsmisdrijven geldt dat alleen de opgeloste zaken in het aangiftenbestand zullen komen. Van bepaalde misdrijven wordt geen proces-verbaal opgemaakt. Dit geldt o.a. voor winkeldiefstal en overtredingen van de Wegenverkeerswet. Het betreft heterdaadmisdrijven, waarbij de dader bekend is en geen opsporingsbelang meer aanwezig is. In deze gevallen krijgt de dader een zogenaamd 'handmatig antecedent', hetgeen betekent dat het gepleegde misdrijf niet is terug te vinden in het aangiftenbestand. (Meer hierover in paragraaf 2.2.)

Door selectieprocessen die plaatsvinden bij zowel publiek als politie, respectievelijk door het niet doen van aangifte en het niet opmaken dan wel insturen van een proces-verbaal (aan de herkenningdienst), zullen bepaalde delikten niet terug te vinden zijn in de registratie. Dit geldt met name voor 'lichte' delikten -vooral overtredingen- in de sfeer van openbare orde. Voor zaken als burengerucht e.d. zal het publiek minder snel aangifte doen -en zal de politie minder snel overgaan tot het opmaken van een proces-verbaal- dan voor zwaardere delikten zoals diefstal, inbraak e.d. Dit blijkt uit onderzoek dat in het verleden heeft plaatsgevonden (Skogan, 1984, Reid, 1991)¹ en ook hier weer: in het HKS komen overtredingen/misdrijven tegen de openbare orde nauwelijks voor. Een uitzondering hierop vormt openlijke geweldpleging. De hoofdcategorie 'Openbare orde/openbaar gezag' in het deliktenschema (zie bijlage 1) wordt dan ook niet gevuld. Merk op dat juist deze groep van incidenten vooral elders, in het FMS, wordt aangetroffen. Incidenten met een openbare ordekarakter worden vooral aangetroffen in de meldingen die het publiek doet aan de meldkamer. Het indiceert dat het publiek voor zwaardere vormen van (met name vermogens-) criminaliteit eerder naar het politiebureau gaat om aangifte te doen. Echter, niet alleen de ernst van een delikt speelt een rol bij het aangiftegedrag, maar ook de mate waarin bij delikten een onderscheid kan worden gemaakt naar daders en slachtoffers. Bij veel incidenten in de openbare ordesfeer, zoals vechtpartijen, ruzies, burengerucht e.d., is het onderscheid tussen dader en slachtoffer vaak minder duidelijk dan bij bijvoorbeeld vermogensdelikten. Het gevolg is dat bij dit type incidenten de aangiftebereidheid aanzienlijk lager ligt.² (Dit zou mogelijk kunnen verklaren waarom

¹ Skogan, Wesley G., *Reporting crimes to the police: the status of world research*, in: *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 21, 2, 1984: 113-37.

Reid, Sue Tites, *Crime and Criminology*, Fort Worth etc.: Holt, Rinehart and Winston, 1991 (sixth ed.)

² Andere factoren die een rol spelen bij het al of niet aangeven van delikten door het publiek zijn:

- de mate waarin materiële schade wordt geleden (hoe groter de schade des te groter de aangiftebereidheid);
- het al of niet verzekerd zijn voor geleden schade (als men de schade niet kan verhalen, daalt de aangiftebereidheid);
- de mate waarin persoonlijk letsel wordt opgelopen (letsel leidt tot toenemende aangiftebereidheid);
- de relatie die het slachtoffer heeft met de dader (als de dader bekend is, daalt de aangiftebereidheid; dit is vooral zichtbaar bij geweldsmisdrijven)
- het geslacht van het slachtoffer (mannen geven minder aan dan vrouwen)
- de leeftijd van het slachtoffer (jongeren geven minder aan dan ouderen)
- oordeel over politie (als het vertrouwen groter is, neemt de aangiftebereidheid toe)
- slachtofferincidentie (hoe vaker men slachtoffer wordt des te lager wordt de bereidheid tot aangeven)

Wat analyses op dit terrein gemeen hebben, is de stelling dat er door slachtoffers een kosten/baten analyse wordt gemaakt. Indien er wat te halen valt uit aangifte (schadevergoeding, wraak, erkenning van slachtofferschap, sociale

de aangiftebereidheid van jongeren lager ligt. Het is immers deze groep die relatief vaak met dit type incidenten te maken krijgt.) Deze incidenten worden echter wel vaak (door omstanders) bij de meldkamer gemeld. De gegevens in het FMS en het HKS kunnen derhalve in deze zin als complementair worden beschouwd.

Van de misdrijven wordt -voor zover bekend en relevant- een aantal kenmerkende bijzonderheden geregistreerd, zoals de van toepassing zijnde wetsartikelen, de wijze waarop het delikt is gepleegd (modus operandi), de hulpmiddelen die zijn gebruikt, de lokatie waar het delikt heeft plaatsgevonden (op straat, in een woning etc.), de goederen die zijn buitgemaakt, het object waarop de handeling was gericht (bijv. kassa) en gegevens over het slachtoffer. Daarnaast wordt ook vastgelegd wanneer (datum/tijd) en waar (geografische lokatie) het misdrijf heeft plaatsgevonden, wie de aangever is en wie de verbalisant en of het misdrijf is opgelost.³ Indien bekend worden ook gegevens over (vermoedelijke) daders geregistreerd (waarover meer in paragraaf 2.2).

Uit het voorafgaande kan worden afgeleid dat het HKS geen tabel van misdaadcategorieën kent, zoals het bedrijfsprocessensysteem Multipol of het flexibel meldkamersysteem (FMS). Om misdrijven derhalve zinvol te kunnen duiden -dat wil zeggen niet in juridische, maar in handelingstermen- moeten ze gereconstrueerd worden uit de beschikbare informatie. Zo zal een aangifte worden geclassificeerd als 'woninginbraak', indien wetsartikel '311.5' voorkomt en de lokatiecode 'woning'. Door de beperktheid van de beschikbare informatie zal reconstructie in een aantal gevallen niet meer mogelijk zijn, in andere gevallen zal ten onrechte een bepaalde classificatie worden toegekend. Uiteraard wordt gepoogd de reconstructie zo zuiver mogelijk uit te voeren, maar controle hierop is niet mogelijk, waardoor fouten niet zijn uit te sluiten. In paragraaf 3.1 en bijlage 1 wordt nader ingegaan op dit reconstructieproces.

2.2 Verdachtenbestand

Indien noodzakelijk voor de opsporing van strafbare feiten worden gegevens omtrent verdachte personen geregistreerd in het HKS. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar⁴:

- a) personen tegen wie proces-verbaal is opgemaakt als verdachte van een misdrijf;
- b) personen die blijkens enig schriftelijk stuk zijn aangehouden als verdachte van een misdrijf, maar tegen wie nog geen proces-verbaal is opgemaakt;
- c) personen uit wier gedragingen blijkt dat er gevaar is voor het begaan van misdrijven.

waardering etc.) zullen de kosten van het doen van aangifte voor lief worden genomen. In alle andere gevallen zal geen aangifte worden gedaan. (Skogan, 1984)

³ De definitie van een 'opgelost' misdrijf is niet eenduidig. Het kan betrekking hebben op zowel het terugvinden van een buit als het vinden van één of meer daders (verdachten), of een combinatie van beide.

⁴ Reglement geautomatiseerde regionale herkenningdienstregistraties (Stcrt 154, 1988), artikel 6.

In deze studie beperken we ons tot verdachten tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens enig misdrijf. Personen genoemd onder (b) hebben als verdachte een voorlopige status en dienen, indien geen proces-verbaal tegen hen wordt opgemaakt, na drie maanden uit de registratie te worden verwijderd. De laatste categorie, kortweg aangeduid als 'gevaarlijke personen', wordt buiten beschouwing gelaten, omdat deze niet wordt gebruikt in Rotterdam.

Binnen de eerste categorie verdachten kan nog een nader onderscheid worden gemaakt. Beperkte registratie vindt plaats:

- a) indien het misdrijf van eenvoudige aard is, zowel naar uitvoering van de daad als toepassing van de wet;
- b) indien de kans op herhaling gering is.

Beperkte registratie betekent dat alleen de personalia, de naam van de aangever en een korte omschrijving van het misdrijf worden vastgelegd. In alle andere gevallen worden ook kenmerkende bijzonderheden van het misdrijf vastgelegd, zoals beschreven in paragraaf 2.1, en een nauwkeurige persoonsbeschrijving. Deze persoonsbeschrijving vindt, evenals de beschrijving van een strafbaar feit, plaats op basis van een LMF-formulier. Naast genoemde personalia worden signalementsgegevens, vingerafdrukken, fotonummers, antecedenten et cetera geregistreerd. Verder is het mogelijk op het LMF-formulier een gevarenclassificatie aan te duiden.

Het verschil tussen beperkte en reguliere registratie komt tot uiting in het onderscheid tussen handmatige en automatische antecedenten. Onder een antecedent wordt verstaan het feit dat tegen een verdachte een proces-verbaal is opgemaakt wegens enig misdrijf en de omschrijving van dat misdrijf. Indien reguliere registratie plaatsvindt, is een gedetailleerde omschrijving van het misdrijf terug te vinden in het aangiftenbestand. Er wordt gesproken van een automatisch antecedent, omdat de gegevens van de verdachte zijn gekoppeld aan gegevens in het aangiftenbestand. Bij beperkte registratie komen de misdrijfgegevens niet voor in het aangiftenbestand, maar wordt een aparte, zeer beknopte registratie bijgehouden waarin per misdrijf alleen melding wordt gemaakt van het betreffende wetsartikel en een zogenaamde 'feit modus operandi'-code (een niet-eenvormige nadere indicatie van het delikt; zie paragraaf 3).

Handmatige antecedenten worden aangemaakt voor de groep verdachten die hierboven is gespecificeerd. We zagen eerder dat dit voornamelijk betrekking heeft op verdachten van winkeldiefstal en overtreders van de Wegenverkeerswet. Deze delikten komen daarom maar weinig voor in het aangiftenbestand. De beslissing welke delikten als handmatig antecedent moeten worden ingevoerd is een beleidsmatige, hetgeen betekent dat er in de loop van de tijd veranderingen kunnen optreden. Zo werd voorheen in Rotterdam eenvoudige mishandeling ingevoerd als een handmatig antecedent en tegenwoordig als een automatisch antecedent. Registratie van een handmatig antecedent vindt ook plaats wanneer een inwoner uit deze regio elders, dat wil zeggen in een andere politieregio, een delikt heeft gepleegd. Beknopte gegevens over het misdrijf worden in dat geval opgestuurd aan het korps van de gemeente waarin de verdachte woonachtig is.

3.DATAVERZAMELING EN -BEWERKING

In deze paragraaf worden een aantal kwesties behandeld die betrekking hebben op de verzameling en bewerking van gegevens uit het HKS. Eerst wordt ingegaan op de reconstructie van de delictcategorieën en de datumvariabelen, vervolgens worden de gemaakte selecties besproken.⁵

3.1 Reconstructie misdaadcategorieën en datumvariabelen

Zoals in paragraaf 2.1 reeds is aangestipt, moeten misdaadcategorieën worden gereconstrueerd uit verschillende gegevens, omdat het HKS, in tegenstelling tot sommige andere politieregistratiesystemen, geen tabel van misdaadcategorieën kent. De volgende informatie is beschikbaar om een tabel van misdaadcategorieën samen te stellen: wetsartikelen (wa-codes), feit-modus-operandicodes (fmo-codes) en deliktkenmerkcodes (dk-codes). Fmo-codes zijn codes die kunnen worden toegevoegd aan een wetsartikel om de aard van het delikt te specificeren. Dit is ingevoerd om veel voorkomende delikten sneller te kunnen duiden. In bijlage 1 is te zien dat het om een omvattende noch uitsluitende classificering gaat; de codes verwijzen zowel naar het object waarop de handeling zich richt (A01 tot en met A05) als naar een specifiek delikt (A06 tot en met A18). Deliktkenmerkcodes kunnen betrekking hebben op buit, slachtoffers, plaats van het delikt et cetera. Hier zijn met name de lokatiecodes gebruikt ter nadere aanduiding van het delikt. In bijlage 1 is weergegeven volgens welk schema de misdaadcategorieën zijn samengesteld. Bij de vaststelling is gestreefd naar overeenkomst met het deliktenschema zoals dat ook voor de andere politieregistraties is gehanteerd.

Alvorens de misdaadcategorieën worden toegekend, moet een keuze worden gemaakt uit de beschikbare informatie per strafbaar feit.⁶ Het is mogelijk dat er meerdere wetsartikelen, fmo-codes en deliktkenmerken voor één strafbaar feit zijn genoteerd. Bij meerdere wetsartikelen valt bijvoorbeeld te denken aan 'poging tot inbraak', waarbij de wetsartikelen WSR45 (poging) en WSR311.5 (diefstal d.m.v. verbreking) zijn genoteerd. Het is echter ook mogelijk dat meerdere strafbare

⁵ In zijn algemeenheid kunnen vernietigingstermijnen een mogelijke bron van problemen zijn bij verzameling van verdachtgegevens via het HKS. Deze zijn hier echter niet aan de orde. De termijn waarop gegevens van verdachten worden verwijderd uit het bestand hangt samen met de ernst van de feiten waarvan men verdacht wordt. Hoe hoger de maximumstraffen die kunnen worden opgelegd ten aanzien van de gepleegde misdrijven des te langer zullen de verdachtgegevens in het bestand blijven. Deze vernietigingstermijnen hebben geen effect op de dataverzameling, omdat deze relatief kort na afsluiting de betreffende periode -binnen twee jaar- heeft plaatsgevonden.

⁶ Het is mogelijk dat er per proces-verbaal van aangifte meerdere strafbare feiten zijn genoteerd. Dit komt nogal eens voor bij zaken waarbij een reeks van misdrijven tenlaste wordt gelegd aan één of meer verdachten. In deze gevallen zijn de afzonderlijke feiten beschouwd.

handelingen onder één strafbaar feit worden gerangschikt. Bijvoorbeeld bij 'diefstal uit auto' kan er sprake zijn van vernieling en diefstal. Deze handelwijze komt echter niet zo vaak voor, omdat in dergelijke gevallen veelal de onderscheiden strafbare handelingen (of subsidiaire) als afzonderlijke feiten worden geregistreerd.⁷ Meerdere fmo-codes per strafbaar feit leveren geen nieuwe informatie op, omdat ze altijd verbonden zijn met een wetsartikel. Bij meerdere lokatiecodes kan worden gedacht aan delikten die zich niet tot één lokatie beperken of waarbij de lokatie niet eenduidig kan worden toegekend (op basis van de beschikbare categorieën op het LMF-formulier).

De wijze waarop de deliktcategorieën worden toegekend is nu als volgt. Bij elk strafbaar feit wordt het deliktenschema van boven naar beneden doorgelopen (zie bijlage 1). Indien de bij een deliktcategorie genoemde wetsartikelen, -eventueel in combinatie met deliktkenmerkcodes-, overeenkomen met enig wetsartikel dan wel enige deliktkenmerkcode in de aangifte, wordt de bijbehorende misdaadcategorie toegekend. Toekenning vindt derhalve plaats op basis van het 'zwaarste' artikel, dat wil zeggen het wetsartikel dat het eerst wordt aangetroffen in het hiërarchische schema van deliktcategorieën.⁸ Voor de lokatiecodes geldt dat het vóórkomen van enige lokatiecode, zoals genoemd in het deliktenschema, voldoende voorwaarde is voor toekenning. Het is dus mogelijk dat bij een strafbaar feit met meerdere lokatiecodes een andere categorisering volgt, indien de volgorde van de deliktcategorieën in het schema anders is. Bijvoorbeeld bij een delikt met wetsartikel WSR 311.5 staan de lokatiecodes 'woning' en 'kelderbox'. Op basis van het hier gehanteerde schema (in bijlage 1) wordt dit delikt gecategoriseerd als 'inbraak uit kelder/schuur e.d.'. Er is echter geen goede reden te bedenken waarom het delikt niet óók geclassificeerd had kunnen worden als woninginbraak. Deze beperking kan niet worden opgeheven. Geruststellend is echter de gedachte dat in de meeste gevallen aan een strafbaar feit slechts één lokatiecode wordt toegevoegd.

Bovengenoemde werkwijze is gevolgd voor zowel de automatische als de handmatige antecedenten, met dit verschil, dat voor de handmatige antecedenten alleen wetsartikelen en fmo-codes beschikbaar zijn om te categoriseren. Dit maakt de categorisering van de handmatige antecedenten grover. Het is immers niet vast te stellen of bijvoorbeeld een inbraak heeft plaatsgevonden in een woning of elders. Dit betekent dat delikten in de sfeer van vermogen en vernieling niet onderscheiden kunnen worden naar lokatie.

Zoals bij aangiften sprake kan zijn van meerdere wetsartikelen, fmo-codes en deliktkenmerken per strafbaar feit, zo kan ook bij de verdachtegegevens sprake zijn van meervoudige invulling van kenmerken. Dit geldt in het bijzonder voor de namen en adressen van de verdachten. Van veel verdachten is meer dan één naam en/of adres genoteerd. Met name het adresgegeven is van belang indien uitspraken worden gedaan over spreiding naar buurten e.d. Er wordt een onderscheid gemaakt naar woon- en ver-

⁷ Wanneer het wetsartikel WSR45 (poging) niet wordt meegerekend, is er in meer dan 93 procent van de gevallen sprake van slechts één wetsartikel per strafbaar feit, in circa vier procent van de gevallen gaat het om twee wetsartikelen per strafbaar feit en bij de resterende paar procent is sprake van meer dan twee wetsartikelen. In 'omvang' is het probleem van het kiezen van het 'juiste wetsartikel' derhalve gering.

⁸ Hierop zijn enkele uitzonderingen gemaakt, waarover meer in bijlage 1.

blijfadressen. Een verblijfadres kan een (tijdelijk) woonadres zijn, maar ook een lokatie waar een verdachte ooit werd aangetroffen. Een woonadres daarentegen, is een adres dat in de meeste gevallen is gecontroleerd bij het bevolkingsregister en kan gelden als 'officieel adres'. Voor dit laatste adres is gekozen als aanduiding van het woonadres van de verdachte.⁹

De datum/tijd aanduiding van een strafbaar feit is evenmin een enkelvoudig gegeven. Tenminste, voorzover het de automatische antecedenten betreft.¹⁰ Voor iedere aangifte wordt een vanaf-tijd en een tot-tijd geregistreerd. Soms vallen deze twee tijdstippen samen, zoals bij heterdaadmisdrijven, maar dit is lang niet altijd het geval. Wanneer bijvoorbeeld een verdachte achteraf een aantal delikten bekend waarvan niet geheel duidelijk is wanneer ze precies hebben plaatsgevonden, wordt vaak volstaan met een globale tijdsaanduiding. Dit geldt ook voor delikten die moeilijk naar een specifiek tijdstip kunnen worden vertaald, zoals lidmaatschap van een misdadige organisatie of woninginbraak bij (langdurige) afwezigheid van de bewoners. Om in het geval van niet overeenkomende vanaf- en tot-tijden toch uitspraken te kunnen doen over de datum en het tijdstip van een delikt, werd met behulp van de datumfunctie in SPSS de datum en het tijdstip bepaald door het tijdstip te kiezen dat precies tussen de vanaf- en tottijd ligt. Daarbij gold als randvoorwaarde dat de twee tijdstippen niet zodanig ver uit elkaar mochten liggen dat redelijkerwijs geen datum/tijd bepaald kon worden. Zo werd het jaar van het delikt alleen bepaald indien het verschil tussen de van-/tottijd minder dan 366 dagen bedroeg, voor bepaling van de maand gold een maximaal verschil van 31 dagen, voor de dag een maximaal verschil van 24 uur en voor bepaling van het dagdeel (van 4 uur) gold een maximaal toegestaan verschil van 4 uur tussen vanaf- en tottijd. Op deze wijze kon, zonder noemenswaardig verlies van informatie (minder dan één procent), voor bijna alle strafbare feiten het jaar en de maand worden bepaald. In ruim 13 procent van de gevallen kon geen dag worden vastgesteld. In meer dan de helft van de gevallen kon geen dagdeel worden vastgesteld.

Het niet kunnen vaststellen van een dag of dagdeel bleek bij bepaalde soorten delikten een groter probleem dan bij andere. Zo liggen de percentages waarvoor de dag niet kon worden vastgesteld voor gewelddadige vermogensdelikten, geweldsdelikten, vermogensdelikten en vernieling op respectievelijk één, vier, veertien en achttien procent. Voor inbraken ligt het percentage zelfs op ruim 27 procent. Bij de vaststelling van het dagdeel waren de verschillen nog groter. Bij de hiervoor genoemde categorieën kon in respectievelijk 5, 14, 53 en 60 procent van de gevallen geen dagdeel worden

⁹ Los van de juistheid van het adres - controle bij het bevolkingsregister levert overigens in lang niet alle gevallen een geslaagde 'match' op-, wordt hiermee nog geen oplossing geboden voor het feit dat informatie over verhuizende verdachten niet verdisconteerd kan worden. Bijv. de konklusie dat een groep verdachten in de eigen buurt een aantal delikten heeft gepleegd, is altijd vatbaar voor de kritiek dat de meting van de lokatie van het delikt mogelijk op een ander moment heeft plaatsgevonden dan de meting van het adres van de verdachte.

¹⁰ Bij handmatige antecedenten wordt wel een enkelvoudige datumaanduiding gegeven, maar geen tijdsaanduiding. Het gaat hier enerzijds om heterdaadmisdrijven zoals winkeldiefstal en overtredingen van de Wegenverkeerswet en anderzijds om elders (buiten de regio) gepleegde delikten (door verdachten uit deze regio), waarvan slechts summiere informatie beschikbaar wordt gesteld door het betreffende korps.

toegekend. Bij inbraken ligt dit percentage op 73 procent. Dit betekent dat tijdstippen van vernieling en vermogensdelikten met de nodige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

3.2 Selekties

Het spreekt voor zich dat in het kader van deze studie alleen de aangiften betreffende het Rotterdams grondgebied worden geanalyseerd. Dit criterium is -in twee opzichten- ook aangelegd voor de keuze van de verdachtenggegevens. Uitsluitend verdachten uit Rotterdam worden in de analyse betrokken en van deze verdachten worden enkel de in 1991 en 1992 in Rotterdam gepleegde feiten beschreven. De groep verdachten van buiten Rotterdam is relatief klein ten opzichte van de Rotterdamse verdachtengroep, bovendien is het bij deze groep niet mogelijk verbanden te leggen tussen woonbuurtgegevens en gepleegde feiten. Om deze redenen is het minder interessant genoemde groep in de analyse te betrekken. De afbakening naar delikten gepleegd in 1991 en 1992 is wenselijk om te zijner tijd de ontwikkelingen gedurende het tijdvak 1991 - 1994 te kunnen schetsen. Omdat hiermee longitudinale informatie (over het 'criminele carrièreverloop' van individuele verdachten) verloren gaat, zal hierop in een afzonderlijke rapportage worden ingegaan.

Het aangiftenbestand bevat een kleine hoeveelheid strafbare feiten die dubbel zijn geregistreerd. Dit zijn gebeurtenissen die, hoewel uniek genummerd, zozeer op elkaar lijken, dat redelijkerwijs mag worden aangenomen dat het om identieke gebeurtenissen gaat. Wanneer de vanaf-tijd (dag, maand, jaar), de tot-tijd (dag, maand, jaar), de straatcode, de wetsartikelcode en de misdaadcategorie overeenkomen, wordt een aangifte als dubbel gedefinieerd en verwijderd uit de analyse.¹¹ Het gaat om circa 1.3 procent van het totaal aantal.

4 BESCHRIJVING AANGIFTEN 1991 - 1992

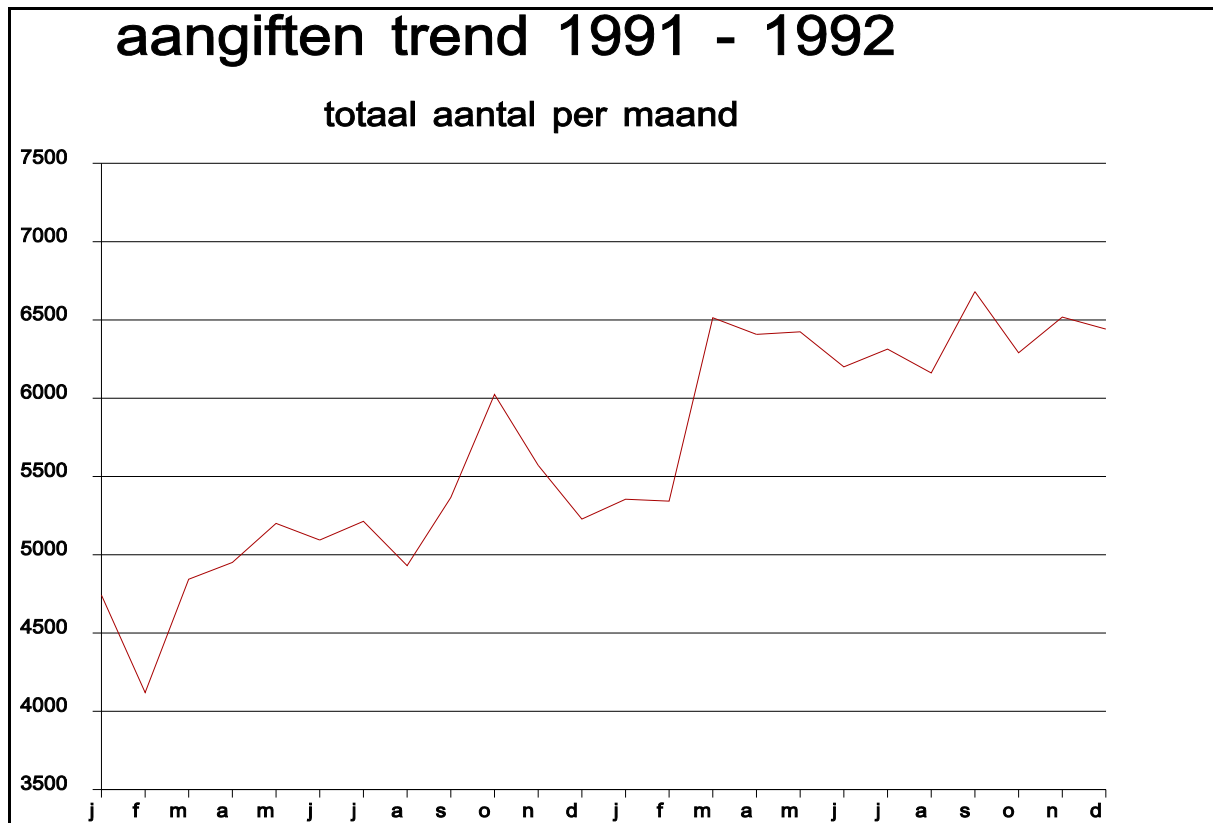
In deze paragraaf worden de aangiften beschreven die in 1991 en 1992 werden geregistreerd bij de herkenningdienst. In paragraaf 4.1 wordt ingegaan op de verdeling van aangiften naar diverse kenmerken en trendmatige ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan. In paragraaf 4.2 wordt de samenhang tussen deze kenmerken besproken. In paragraaf 4.3 wordt tenslotte een zeer beknopte beschrijving gegeven van de aangiften die afkomstig zijn van de jeugdpolitie, waarbij vergelijkingen worden getrokken met het totaal aantal aangiften.

¹¹ Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor strafbare feiten binnen één proces-verbaal, omdat het vaak voorkomt dat achteraf - op basis van een bekentenis van een verdachte- een reeks soortgelijke strafbare feiten in een PVA wordt opgenomen, waarbij deze van een identieke, vaak zeer globale, tijdsaanduiding worden voorzien. Hierdoor kan ten onrechte de indruk worden gewekt dat het om identieke gebeurtenissen gaat. Tot deze correctie werd besloten nadat in een analyse was gebleken dat de gemiddelde tijd die verstrijkt tussen vanaf- en tottijd in de oorspronkelijk als dubbel gedefinieerde aangiften significant hoger lag dan bij de niet als dubbel gedefinieerde aangiften. Na correctie waren er geen significante verschillen meer tussen beide groepen aangiften.

4.1 Verdelingen en trends

In deze paragraaf wordt ingegaan op verdelingen en trends, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar lokaties, aard van de aangiften, tijdstippen en ophelderingspercentages. De kerncijfers waarop deze beschrijving is gebaseerd, zijn opgenomen in bijlage 3.

Ten aanzien van het totaal aantal aangiften kunnen we waarnemen dat er tussen 1991 en 1992 een stijging van 21.5 procent heeft plaatsgevonden. Figuur 1 laat de trend zien van het maandelijks aantal aangiften in deze periode.

figuur 1

We zien dat met name vanaf maart 1992 een forse stijging optreedt, waarna het aantal aangiften per maand structureel op een hoger niveau blijft. Zowel de stijging op jaarbasis als de trend vertoont overeenkomsten met gegevens van de meldkamer. Het aantal meldingen steeg tussen 1991 en 1992 met ruim 18 procent. De trend van het totaal aantal meldingen komt weliswaar niet overeen, maar dit heeft te maken met het feit dat deze voor een groot deel wordt bepaald door seizoensgebonden meldingen in de openbare ordesfeer. Gezien de samenstelling van de aangiften (zie ook par. 2.1) lijkt het zinnvoller de trend van het totaal aantal aangiften te vergelijken met de trend van het aantal meldingen van vermogensdelikten. Deze vertonen opvallende overeenkomsten¹², waardoor de zeer sterke stijging in maart 1992 niet kan worden

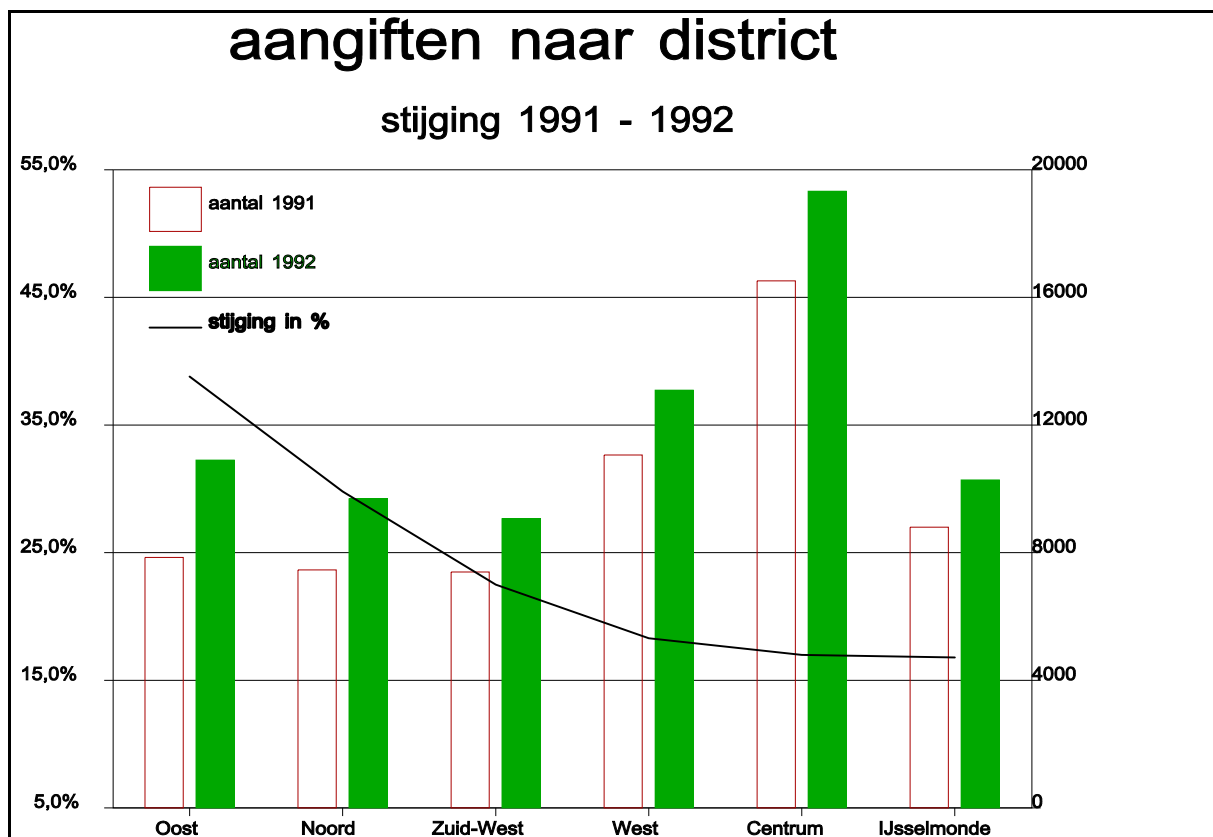
¹² Zie ook de rapportage van de meldkamergegevens, p. 14, figuur 4.

afgedaan als louter een registratie-effekt. De trajekten van beide registraties zijn immers onafhankelijk van elkaar.

4.1.1 Verdeling naar lokatie

Bij de verdeling van aangiften naar lokatie nemen we zowel politiedistricten als CBS-buurten in beschouwing. Met betrekking tot de politiedistricten is uitgegaan van de definitie zoals die na de reorganisatie van 1993 wordt gehanteerd. Dit betekent dat enkele Rotterdamse CBS-buurten niet onder een Rotterdams politiedistrict vallen (zie bijlage 2).

Figuur 2 toont de verdeling van het absolute aantal aangiften per jaar naar district (rechteras) en de stijging van het aantal aangiften tussen 1991 en 1992 in procenten (linkeras).

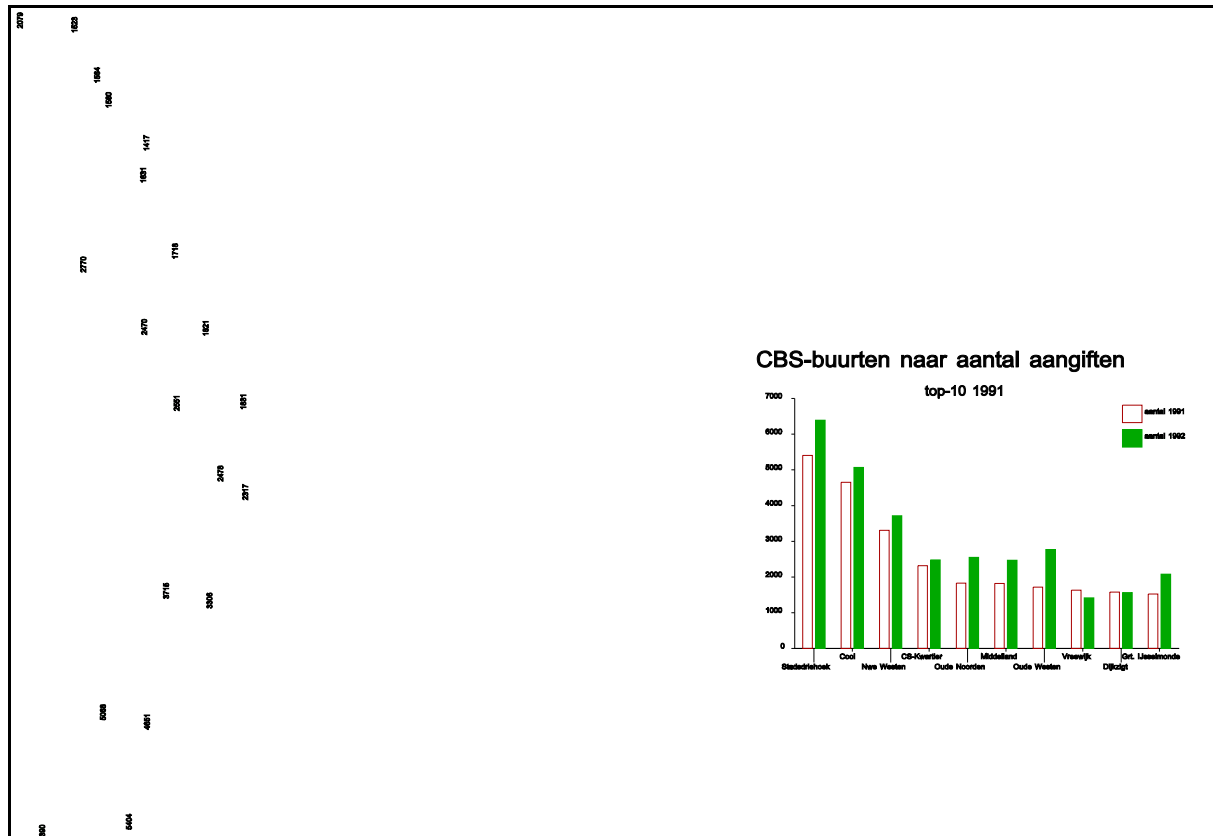

figuur 2

Bijna de helft van alle aangiften heeft betrekking op gebeurtenissen in het Centrum en West (46.7 en 44.8 procent in respectievelijk 1991 en 1992). De sterkste stijgingen doen zich echter voor in de districten met een relatief gering aantal aangiften: Oost, noord en Zuid-West. In district Oost is de stijging 38.8 procent. De geringste stijging heeft zich voorgedaan in district IJsselmonde: 16.8 procent.

Figuur 3 toont de CBS-buurten waar in 1991 de meeste aangiften werden gedaan. De tien buurten waren in 1991 goed voor circa 42 procent van de aangiften;

circa 20 procent van de Rotterdamse bevolking was in dat jaar woonachtig in deze buurten. De centrumbuurten en de direkt daaromheen gelegen oude stadswijken scoren het hoogst. De genoemde buurten zijn relatief stabiel in hun onderlinge posities. Alleen het Oude Westen stijgt van een zevende plaats in 1991 naar een vierde in 1992. Vreewijk zakt in dezelfde periode van een achtste naar een elfde plaats.

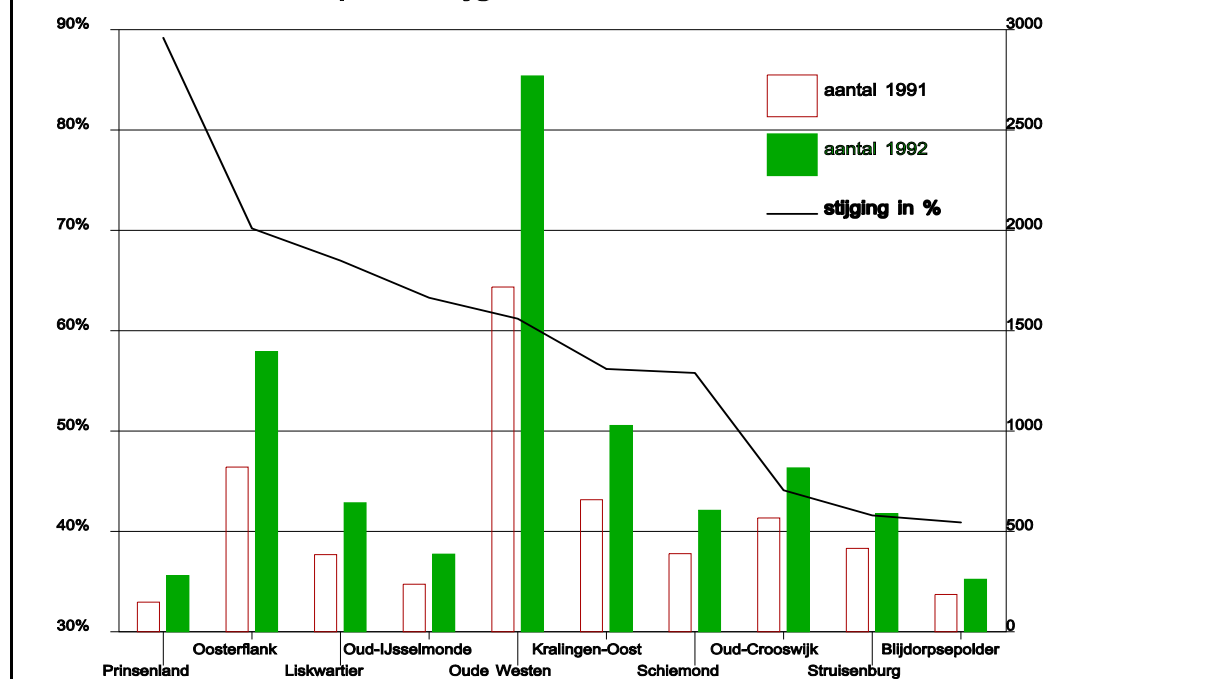
figuur 3

Figuur 4 geeft aan in welke buurten het aantal aangiften tussen 1991 en 1992 het sterkst is gestegen.¹³ Met uitzondering van het Oude Westen zijn het allemaal buurten met een relatief gering aantal aangiften, die zich niet in de (direkte) omgeving van het Centrum bevinden, maar eerder in de periferie van de stad. Buurten met een relatief groot aantal aangiften waar in 1992 een daling heeft plaatsgevonden, zijn Dijkzicht en Vreewijk. Hier daalde het aantal aangiften met respectievelijk 1 en ruim 13 procent. Ook het aantal aangiften in Nieuw Mathenesse en Beverwaard daalde tussen 1991 en 1992. In de wijken Bloemhof, Hillesluis en Afrikaanderwijk lag de stijging van het aantal aangiften tussen 1991 en 1992 iets boven het gemiddelde (respectievelijk 34, 24 en 26 procent).

¹³ Selectie van buurten op basis van het criterium dat het aantal aangiften in de buurt in 1991 minimaal honderd is.

CBS-buurtten naar aantal aangiften

top-10 stijgers 1991 - 1992

figuur 4

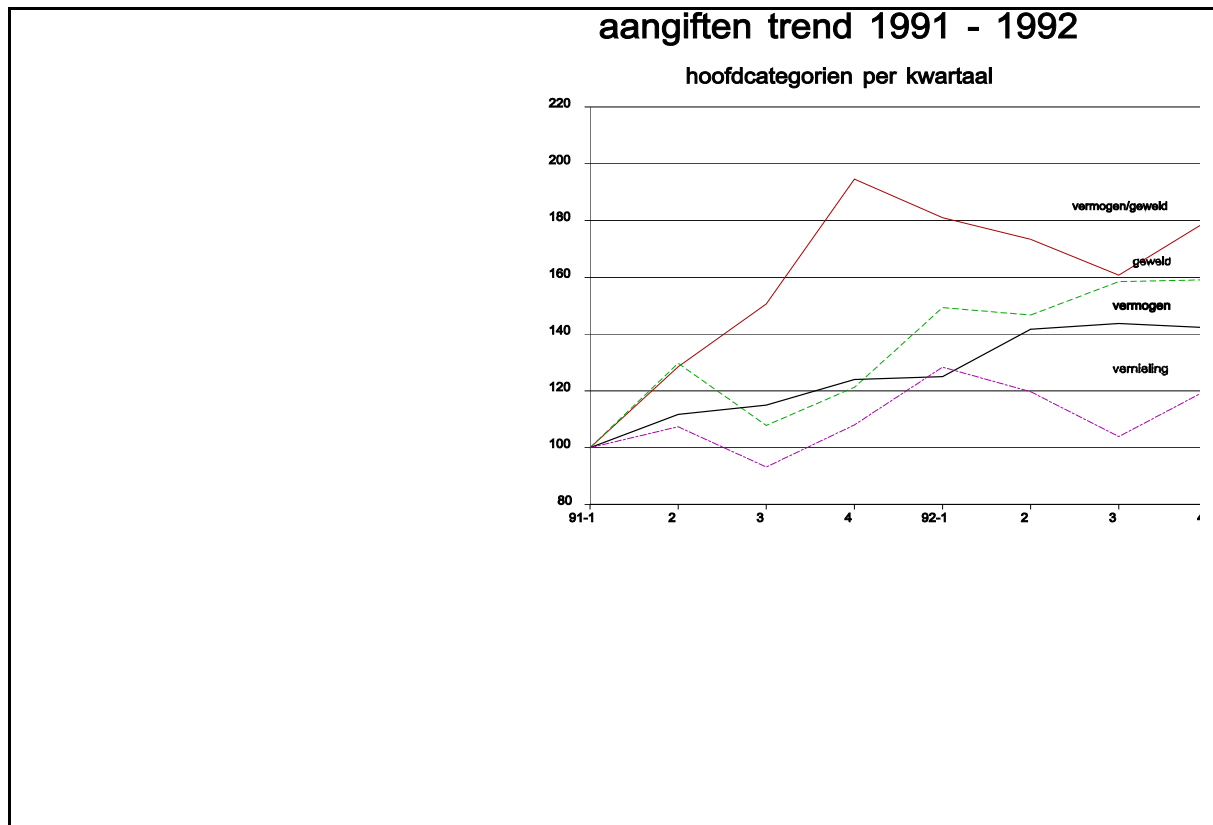
Ook ten aanzien van de verdeling van aangiften naar lokatie kunnen enkele opvallende gelijkenissen met de meldkamergegevens worden waargenomen. Ook daar worden grote aantallen (meldingen) waargenomen in het centrum en de oude stadswijken rondom het centrum en zien we tussen 1991 en 1992 sterke stijgingen plaatsvinden in wijken met een relatief gering aantal meldingen, die enigszins in de periferie van de stad zijn gesitueerd. Bij de meldingen is echter, in tegenstelling tot de hier besproken aangiften, ook sprake van een sterke stijging in enkele centrumbuurtten.

4.1.2 Verdeling naar aard van de aangiften

Het overgrote deel van de aangiften (circa 87 procent) heeft betrekking op vermogensdelikten. Meer dan éénderde deel van deze vermogensdelikten bestaat uit aangiften van diefstal vanaf/uit auto. Dit is veruit het meest voorkomende delikt (ruim 19 duizend aangiften in 1991 en bijna 23 duizend in 1992). Tussen de 20 en 25 procent van deze categorie bestaat uit diverse vormen van inbraak (circa 13 duizend aangiften in 1991 en bijna 18 duizend in 1992). Verder zijn diefstal van fiets (ruim 5500 aangiften in 1992) en zakkenrollen (2900 aangiften in 1992) veel voorkomende delikten. Na vermogenscriminaliteit is vernieling de tweede categorie qua aantal aangiften. Circa zes procent van de aangiften heeft hierop betrekking. Het gaat met name om vernieling aan auto dat circa tweeduizend keer per jaar wordt aangegeven. Gewelddelikten en gewelddadige vermogensdelikten beslaan samen circa vijf procent van de aangiften.

Binnen deze categorieën zijn vooral de berovingen talrijk (ruim tweeduizend aangiften in 1992).

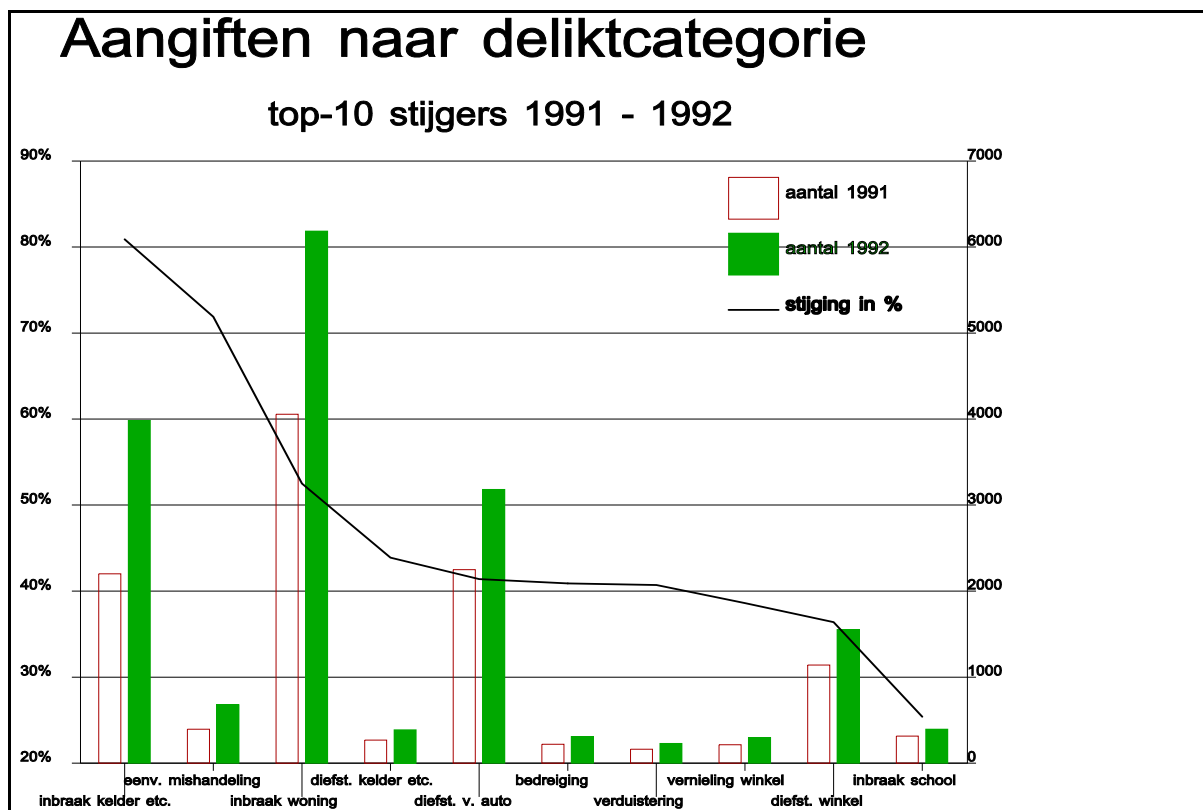
Met name het aantal aangiften van geweldsdelikten is tussen 1991 en 1992 bovengemiddeld gestegen. Het gaat om een stijging van ruim 33 procent. De stijging - in dezelfde periode- van het aantal aangiften van vernieling met 15 procent, is minder dan gemiddeld. Figuur 5 toont de trendcijfers voor de verschillende hoofdcategorieën op basis van geïndexeerde kwartaalcijfers, waarbij het eerste kwartaal van 1991 als uitgangspunt is genomen.

figuur 5

De trendlijn van het aantal aangiften van vernieling laat weliswaar een lichte stijging zien, maar de fluctuaties zijn groot. Zo is het aantal aangiften in het derde kwartaal van 1992 bijna gelijk aan het aantal in het eerste kwartaal van 1991. De aangiften van vermogens- en geweldsdelikten vertonen een bijna constante, opgaande lijn, waarbij het aantal vermogensdelikten in het vierde kwartaal van 1992 ruim 40 procent hoger ligt dan in het eerste kwartaal van 1991. Bij de geweldsdelikten is dit ruim 60 procent, maar hier gaat het in absolute termen om veel kleinere aantallen. Het aantal gewelddadige vermogensdelikten eindigt op het hoogste niveau wanneer het vierde kwartaal van 1992 wordt vergeleken met het eerste van 1991; het gaat om een stijging van circa 80 procent. Deze is onopgemerkt gebleven bij de vergelijking tussen de geaggregeerde gegevens van de twee jaren, omdat de stijging van -met name- het aantal aangiften van beroving vooral in 1991 heeft ingezet. Na een aanvankelijke daling treedt aan het einde van 1992 weer een stijging op.

In figuur 6 is te zien van welke individuele deliktsoorten het aantal aangiften tussen 1991 en 1992 het sterkst is gestegen.¹⁴

figuur 6

Op de rechteras is het absolute aantal aangiften per deliktsoort gegeven, de linker as toont het percentage stijging tussen 1991 en 1992. In relatieve én absolute zin zijn het de inbraken in en rondom woningen die het sterkst zijn gestegen. Inbraken in kelders, schuren e.d. zelfs met meer dan 80 procent. Verder valt op dat het aantal aangiften van eenvoudige mishandeling en bedreiging, hoewel gering in aantal, relatief sterk is gestegen.¹⁵ De stijging in het aantal diefstallen van auto is zowel in absolute als relatieve zin fors te noemen; het aantal aangiften steeg met ruim 41 procent van 2250 aangiften in 1991 tot 3181 in 1992. Wat figuur 6 niet vermeldt, omdat het om een delikt gaat waarvan in 1991 minder dan honderd aangiften werden gedaan, is de sterke stijging in het aantal overvallen. In 1991 werden 84 overvallen aangegeven tegen 125 in 1992; een stijging van bijna 50 procent. Van sommige delikten is het aantal aangiften in 1992 gedaald. Zo daalde het aantal aangiften van oplichting met bijna 33 procent, het aantal inbraken in onbewoonde panden, bouwwerken etc. met ruim 17 procent en het aantal aangiften van vernieling aan school met ruim 15 procent.

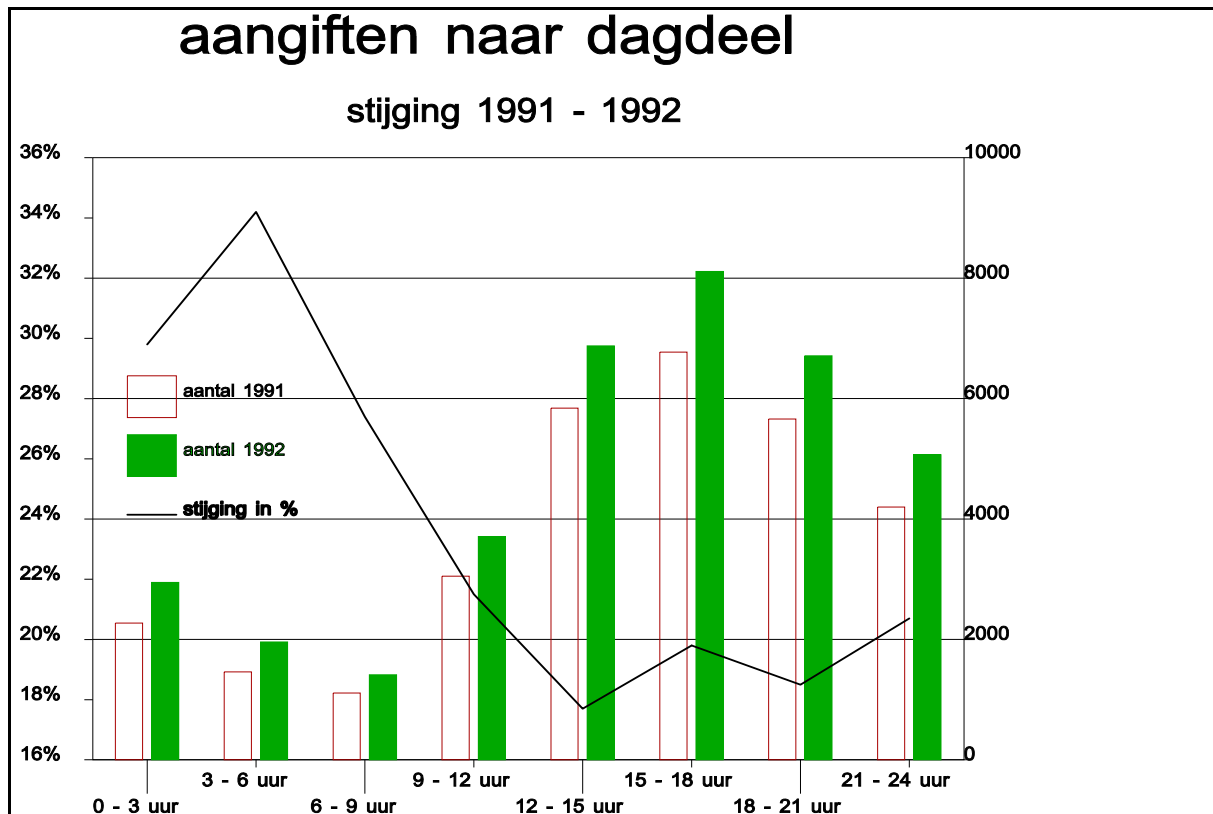
¹⁴ Selectie van delikten op basis van het criterium dat in 1991 minimaal honderd aangiften van het betreffende delikt moeten zijn gedaan.

¹⁵ Hier speelt mogelijk een registratie-effekt voor wat betreft de eenvoudige mishandeling. Dit was voorheen een handmatig antecedent. Vanaf 1991 wordt dit als automatisch antecedent geregistreerd.

Wanneer we wederom de beschrijving vergelijken met de meldkamergegevens, valt in eerste instantie op -het is hiervoor reeds opgemerkt- dat de mix van delikten verschillend is; in het meldkamerbestand zijn het de meldingen in de openbare ordesfeer, die in kwantiteit de boventoon voeren, hier zijn het aangiften met betrekking tot vermogensdelikten. Wanneer we echter controleren voor de aard van de delikten, zijn de overeenkomsten opnieuw opvallend. Met name de stijging van het aantal inbraken tussen 1991 - 1992 komt sterk overeen, bovendien vertoont de trendlijn in beide bronnen een bijna identiek verloop. Ook de ontwikkelingen ten aanzien van 'diefstal van auto' en 'diefstal vanaf/uit auto' vertonen sterke overeenkomsten in beide bronnen. Evenzo vertoont de (relatief geringe) stijging van ruwheidsmisdrijven (vernietiging) sterke gelijkenis. De ontwikkeling van het aantal gewelddadige vermogensdelikten komt eveneens overeen in beide bronnen, met dit verschil, dat de mate van stijging enigszins verschilt per bron. Het aantal meldingen van beroving bij de meldkamer is tussen 1991 en 1992 met ruim 31 procent gestegen, het aantal aangiften van beroving steeg in dezelfde periode met circa 20 procent. Voor geweldsdelikten geldt het tegenovergestelde: de stijging in het aantal meldingen van dit type bedroeg tussen 1991 en 1992 circa 20 procent tegen een stijging van het aantal aangiften met ruim 33 procent. Met name voor deze groep delikten geldt dat de vulling in beide bronnen nogal verschillend is. Desalniettemin zijn de ontwikkelingen vergelijkbaar.

4.1.3 Verdeling naar datum/tijd

Per jaar kan worden gekeken naar de verdeling van aangiften over maanden, dagen van de week en delen van de dag. Aangezien het eerste reeds in de inleiding van deze paragraaf aan de orde is gekomen, zal het hier buiten beschouwing blijven. De verdeling van aangiften naar dagen van de week laat zien dat er nauwelijks tot geen verschillen kunnen worden waargenomen tussen het weekend en doordeweekse dagen. Dit hangt wellicht samen met het feit dat het grootste deel van de aangiften uit vermogensdelikten bestaat. Deze hebben niet de neiging, zoals we konden waarnemen bij de meldkamergegevens, zich te concentreren in het weekend, maar eerder op bepaalde werkdagen. Voor de andere deliktgroepen is mogelijk sprake van een omgekeerd patroon. Op deze kwestie zal in de volgende paragraaf nader worden ingegaan. Opvallend is de sterke stijging in 1992 van het aantal aangiften op woensdag en donderdag (circa 28 procent op beide dagen tegen een gemiddelde stijging van 21.5 procent voor alle aangiften). Deze stijging werd ook aangetroffen bij de meldingen. Daar werd gesteld dat het zou gaan om een mogelijk regressie-effekt, dat wil zeggen een min of meer voor de hand liggende stijging gezien de benedengemiddelde waarden van het aantal meldingen op deze dagen in 1991. Hier is echter geen sprake van benedengemiddelde waarden, waardoor van een dergelijk effect geen sprake kan zijn. Het zijn vooral aangiften van geweldsdelikten en in mindere mate vernietiging die op deze dagen sterk zijn gestegen.

figuur 7

Figuur 7 toont hoe de delikten zijn verspreid over delen van de dag. Evenals bij de hiervoor besproken verdeling van delikten naar dagen van de week, is het goed ern nogmaals op te wijzen dat deze gegevens voor wat betreft bepaalde deliktsoorten -met name vernieling en vermogen- minder representatief zijn. Uit de grafiek valt af te leiden dat de meeste aangiften betrekking hebben op delikten die tussen twaalf uur 's middags en twaalf uur 's nachts worden gepleegd. In deze periode wordt circa driekwart van alle delikten gepleegd. De sterkste toename in het aantal aangiften kan echter worden waargenomen voor delikten die zijn gepleegd in de periode tussen twaalf uur 's nachts en twaalf uur 's middags; in 1992 is met name in de late nacht (tussen drie en zes uur) het aantal delikten zeer sterk gestegen. Ook dit patroon vertoont een sterke overeenkomst met de beschrijving van de meldingenregistratie. Ook daar zagen we het aantal meldingen in de 'daluren' sterk toenemen.

4.1.4 Verdeling naar ophelderingspercentages

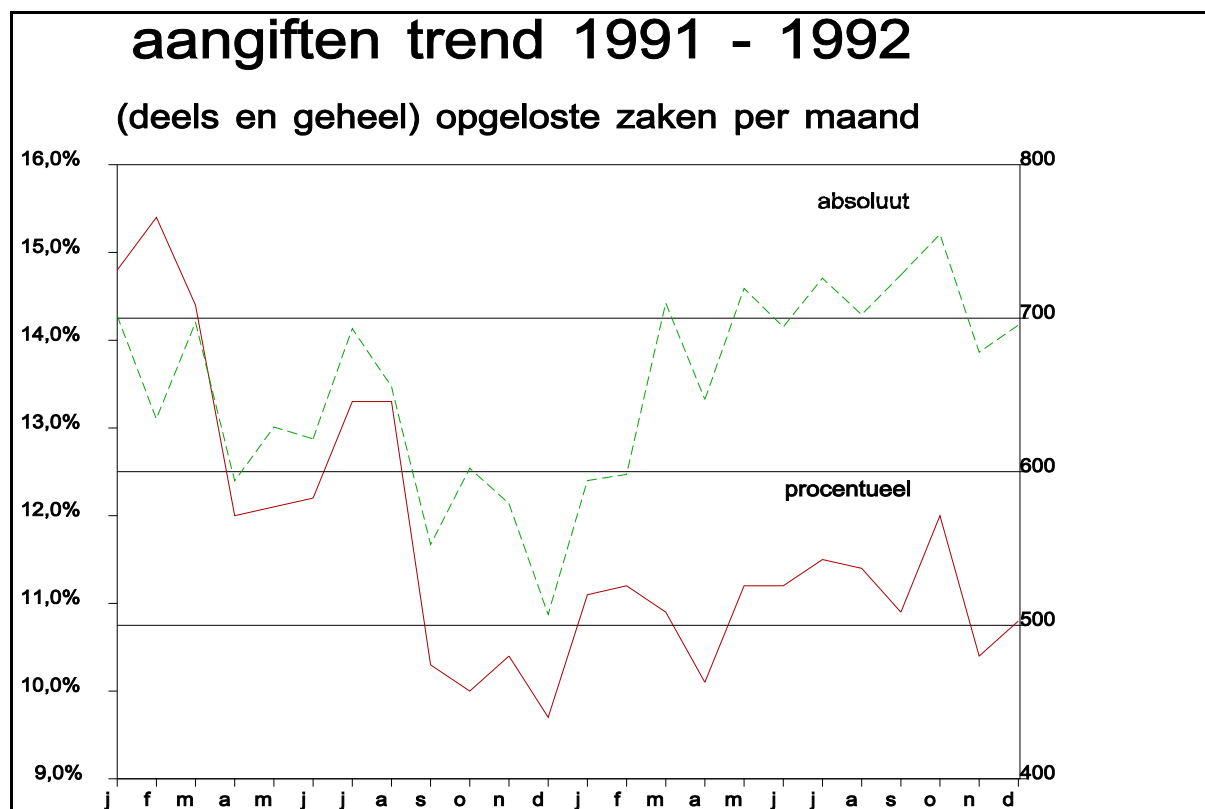
Hiervoor werd reeds melding gemaakt van het feit dat de definitie van een 'opgehelderd delikt' niet eenduidig is. De buit en het vinden van minimaal één verdachte bij een delikt, behoren hoogstwaarschijnlijk tot de ingrediënten. In het HKS kan een strafbaar feit drie mogelijke oplosindicaties krijgen: geheel opgelost, deels opgelost en niet opgelost. Deels opgelost kan betekenen dat een deel, maar niet alle verdachten van een strafbaar feit zijn opgespoord, maar het kan ook betekenen dat

alleen de verdachte(n) bekend is (zijn) en niet de buit (of omgekeerd). Tenslotte kan het ook inhouden dat een deel van de strafbare feiten uit een proces-verbaal is opgelost en een ander deel niet. In dat geval krijgen alle strafbare feiten de status 'deels opgelost'.

De kerncijfers laten zien dat het percentage geheel opgeloste delikten is gedaald van 9.7 procent in 1991 tot 7.5 procent in 1992. Deze daling wordt echter gedeeltelijk gecompenseerd door een lichte stijging in het percentage deels opgeloste feiten. In absolute zin is tussen 1991 en 1992 het aantal geheel opgeloste zaken met 6.5 procent gedaald, maar het aantal deels opgeloste zaken is in deze periode echter met bijna 62 procent gestegen. In zijn totaliteit is het absolute aantal (geheel en deels) opgeloste zaken in 1992 met 8.5 procent toegenomen. Het overgrote deel van de delikten -bijna negen op de tien- blijft echter onopgelost.

Figuur 8 toont de trend van zowel het percentage als het absolute aantal opgehelderde zaken. Op de linkeras zijn de ophelderingspercentages uitgezet en op de rechteras het absolute aantal opgeloste zaken.

De trend van het ophelderingspercentage laat een duidelijk negatieve samenhang zien met het aanbod van delikten (aangiften; zie figuur 1); een zeer snel oplopende hoeveelheid aangiften in 1991 en vervolgens stabilisatie op een hoger niveau in 1992, vindt in de ophelderingspercentages zijn (omgekeerde) equivalent: een sterke daling in 1991 en een min of meer stabiel verloop in 1992. Na een daling in het absolute aantal opgehelderde zaken in 1992 heeft met name aan het begin van 1992 weer een stijging plaatsgevonden. De cijfers vertonen echter nogal wat schommelingen, zodat het veiliger lijkt conclusies te trekken wanneer ook de resultaten over 1993 en 1994 bekend zijn.

figuur 8

4.2 Samenhang tussen kenmerken

Van de aangiften zijn vier kenmerken bekend: lokatie (district, buurt), aard (delictcategorie), tijd (kwartaal, maand, dag van de week, dagdeel) en reactie (opheldering). De samenhang tussen deze kenmerken wordt in deze paragraaf bestudeerd.¹⁶ Evenals bij de andere registraties is een strategie van onwetendheid gevolgd en zijn alle mogelijke combinaties bekeken. Hier wordt alleen melding gemaakt van combinaties waarbij de waarden op het ene kenmerk duidelijk variëren met de waarden op een ander kenmerk. In tegenstelling tot eerdere rapportages zal ook consequent melding worden gemaakt van overeenkomsten en verschillen tussen 1991 en 1992.

In enkele gevallen wordt gebruik gemaakt van geïndexeerde cijfers. Hierbij wordt dezelfde formule gehanteerd als vermeld in de rapportage van de meldingenregistratie.¹⁷ Deze cijfers kunnen worden gelezen als procentuele afwijkingen

¹⁶ De samenhang van kenmerken met de variabelen maand en kwartaal zijn voor een groot deel al in paragraaf 4.1 onder de loupe genomen.

¹⁷ Deze formule luidt als volgt:

van de verwachting, waarbij verwachting is gedefinieerd als het aantal waarnemingen (per cel) in een situatie waarin de kenmerken statistisch onafhankelijk zijn van elkaar.¹⁸

4.2.1 Samenhang lokatie met aard van de aangifte, tijdstip en opheldering

In tabel 1 zijn per district de verdeling van aangiften naar type en tijd gepresenteerd. We zien dat in district West gewelddadige vermogensdelikten naar verhouding aanzienlijk vaker voorkomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het aantal berovingen. Het aantal lag in 1992 47 procent boven de verwachting. De gewelddadige vermogensdelikten komen met name voor in de wijken Nieuwe Westen en Middelland. In 1992 lag het aantal in deze wijken respectievelijk 113 en 83 procent boven de verwachting. Het aantal fysieke geweldsdelikten lag in 1992 ruim een kwart boven de verwachting. In 1991 was nog geen sprake van een bovengemiddeld aantal (fysieke) geweldsdelikten in West. De stijging is niet specifiek voor één of twee buurten.¹⁹

In het Centrum ligt het aantal geweldsdelikten ver onder de verwachting. Dit geldt voor alle typen delikten, hoewel het aantal fysieke geweldsdelikten in 1992 verhoudingsgewijs licht is toegenomen. Het aantal berovingen lag -i.t.t. het voorgaande jaar- in 1992 iets boven het gemiddelde. Met name in het Oude Westen en in mindere mate het CS-kwartier is het aantal berovingen bovengemiddeld toegenomen. In absolute zin gaat het echter om geringe aantallen. Het aantal vermogensdelikten lag in beide jaren licht boven de verwachting, maar wanneer we de individuele deliktsoorten beschouwen, zien we grote verschillen. Zo ligt het aantal inbraken en diefstallen van voertuigen in het Centrum beduidend beneden de verwachting (in 1992 respectievelijk 47 en 36 procent minder dan verwacht), maar het aantal diefstallen uit auto niet. Zowel in 1991 als in 1992 lag het aantal bijna 50 procent boven de verwachting. Met name in de wijken Stadsdriehoek,

$$INDEXCIJFER = \frac{GEOBSERVEERD AANTAL MELDINGEN}{VERWACHTING} \times 100 - 100$$

$$VERWACHTING = \frac{AANTAL MELDINGEN IN KOLOM}{TOTAAL AANTAL MELDINGEN} \times AANTAL MELDINGEN IN RIJ$$

¹⁸ Opgemerkt dient te worden dat in de berekeningswijze de randtotalen van de tabel zijn opgenomen. Dit betekent dat bij delikten die in grote getalen voorkomen, afwijkingen ten opzichte van de verwachting vaak lager zullen uitvallen dan bij delikten die minder vaak voorkomen.

¹⁹ Weliswaar valt waar te nemen dat in de wijk Schiemonnd het aantal geweldsdelikten in 1992 zo'n 124 procent boven de verwachting lag, maar in absolute termen gaat het om een zeer klein aantal aangiften (34).

tabel 1 Aangiften per district naar type en tijdstip (indexcijfers 1991 - 1992)

	West		Centrum		Noord		Oost		Ijsselmonde		Zuid-West	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992
TYPE AANGIFTEN												
vermogen/geweld	30,2	45,8	-11,2	7,8	-16,1	-9,6	-11,0	-28,6	-5,2	-18,1	14,1	-17,5
geweld	2,5	20,4	-43,9	-37,5	-1,8	7,9	23,7	3,5	23,4	6,3	43,2	30,7
vermogen	-1,0	-2,6	6,8	4,5	-0,7	0,8	-3,5	-0,6	-3,5	-2,8	-5,2	-2,9
vermieling	-10,3	-0,4	-63,4	-53,7	9,7	-11,0	50,2	31,4	40,0	43,3	45,9	40,0
DAGEN VAN DE WEEK												
maandag	4,6	0,3	-3,5	-1,9	0,1	3,0	0,6	-1,6	-2,0	-0,3	3,2	3,1
dinsdag	-4,3	2,0	4,7	-0,6	-0,4	1,5	1,4	0,8	-6,0	-5,3	1,4	1,9
woensdag	2,2	-2,1	-8,9	-9,7	-4,9	-3,6	4,2	2,6	13,1	17,6	2,9	6,2
donderdag	3,5	2,2	-8,9	-8,1	8,2	3,4	1,4	1,5	-1,2	1,7	8,0	8,6
vrijdag	-3,3	-4,1	-4,0	-3,8	7,1	-0,4	9,4	10,3	-8,4	-0,7	7,8	3,5
zaterdag	-6,7	-3,2	13,2	11,2	-4,6	-1,7	-8,8	-1,0	1,6	-5,5	-9,9	-12,1
zondag	5,7	5,8	5,1	12,7	-4,5	-1,8	-8,0	-13,6	3,5	-8,0	-12,4	-10,8
DAGDELEN												
vroege nacht 00-03 uur	23,2	32,1	-11,6	-4,7	-4,9	-5,8	-6,2	-21,7	10,1	8,9	1,3	-10,3
late nacht 03-06 uur	70,9	68,1	-37,5	-35,0	17,2	9,1	-12,7	-11,8	9,3	14,1	-0,6	-4,4
vroege ochtend 06-09 uur	47,3	64,3	-29,3	-28,0	44,7	7,3	-4,1	-15,5	-6,3	9,4	-7,2	-9,1
late ochtend 09-12 uur	-1,7	3,9	-20,5	-19,2	28,6	5,4	11,5	10,5	2,0	9,0	28,1	26,1
vroege middag 12-15 uur	-14,4	-13,2	8,0	0,0	-4,6	1,6	2,9	7,6	-6,7	-3,3	5,3	13,3
uur	-9,9	-11,7	9,6	6,7	-9,0	2,5	2,3	9,3	-4,5	-9,5	-4,6	-5,3
uur	-11,4	-18,7	10,3	11,8	-5,5	-3,7	-0,2	6,0	1,9	-1,5	-13,0	-10,2

late middag 15-18 uur	4,0	-3,8	0,9	11,7	-7,4	-5,6	-7,2	-19,6	5,6	2,0	-1,5	-5,1
vroege avond 18-21 uur												
late avond 21-24 uur												

Cool en Dijkzigt komen verhoudingsgewijs de meeste vermogensdelikten -lees: diefstallen uit auto- voor.

In district Noord is geen sprake van een deliktype dat eruit springt. In 1991 komen er verhoudingsgewijs wat vaker vernielingen voor, in 1992 ligt het aantal geweldsdelikten iets boven de verwachting. De verschillen zijn echter klein. Het aantal gewelddadige vermogensdelikten is verhoudingsgewijs laag, evenals in de districten Oost en IJsselmonde. Ook hier zien we verschillen tussen uiteenlopende typen vermogensdelikten. Het aantal inbraken ligt in beide jaren zo'n 15 à 20 procent boven de verwachting. In Blijdorp komen naar verhouding de meeste vermogensdelikten voor.

In de districten Oost, IJsselmonde en Zuid-West zijn het met name vernielingen die verhoudingsgewijs vaak voorkomen. In Oost geldt dit vooral voor Prinsenland, in district IJsselmonde is het vooral de wijk Groot-IJsselmonde. In Zuid-West zijn een aantal wijken waar relatief veel vernielingen worden gepleegd. Evenals bij de andere districten zien we ook hier belangrijke verschillen tussen specifieke vermogensdelikten. Zo komen diefstallen uit auto in deze drie districten verhoudingsgewijs weinig voor. In IJsselmonde en Zuid-West ligt het aantal inbraken daarentegen boven de verwachting (circa 25 procent in 1992). In Oost ligt het aantal diefstallen van voertuig beduidend hoger dan verwacht, respectievelijk 50 en 40 procent in 1991 en 1992. Wat verder opvalt in deze districten, is het bovengemiddelde aantal geweldsdelikten in 1991. Alleen in district Zuid-West ligt ook in 1992 het aantal geweldsdelikten boven de verwachting. In dit district valt met name het naar verhouding grote aantal zedendelikten op. Aangezien het echter in absolute termen om zeer kleine aantallen gaat, lijkt het verstandig aan deze bevinding niet teveel waarde te hechten.

In het tweede deel van de tabel zien we hoe de delikten in de verschillende districten zijn gespreid over dagen van de week. Bij het totaal aantal aangiften was nauwelijks sprake van verschillen. Hier zijn per district weliswaar verschillen waar te nemen, maar deze zijn niet groot. Alleen in het Centrum is duidelijk sprake van een concentratie van delikten in het weekend. Voor het district Zuid-West geldt een omgekeerde relatie; hier komen naar verhouding op werkdagen meer delikten voor. Het is interessanter deze spreiding te bekijken voor afzonderlijke deliktsoorten, hetgeen we in de volgende paragraaf zullen doen.

Het onderste deel van tabel 1 toont de verdeling van delikten naar dagdeel. Rekening houdend met het feit dat hier slechts de helft van de delikten wordt beschouwd, kan worden geconstateerd dat de verschillen in West het meest duidelijk zijn. Met name 's nachts en in de vroege ochtend wordt hier een bovengemiddeld aantal delikten gepleegd, in tegenstelling tot het Centrum, waar de nadruk meer op de middag en avond ligt. Verder kunnen hier en daar kleine verschillen worden waargenomen. Zo ligt in IJsselmonde het aantal delikten dat 's nachts wordt gepleegd boven de verwachting, in Oost en Zuid-West ligt de nadruk op de late ochtend en vroege middag en in Noord op de late nacht en ochtend.

Tabel 2 toont de verdeling van delikten naar het al of niet opgehelderd zijn. We zagen in de vorige paragraaf reeds dat er onderscheid gemaakt dient te worden naar enerzijds ophelderingspercentages en anderzijds absoluut aantal opgehelderde

zaken. In deze tabel zijn zowel de absolute als gerelateerde cijfers gegeven. In het onderste deel van de tabel worden de mutaties tussen 1991 en 1992 gegeven.

Het aantal opgehelderde zaken is voor een zeer belangrijk deel een functie van de beschikbare mankracht in het korps. Deze relatie kan echter niet worden onderzocht, omdat over de bezetting van de diverse districten -vooral nog- geen informatie beschikbaar is. We zien in ieder geval dat, ondanks behoorlijke verschillen in het aanbod van delikten per district, het aantal geheel opgehelderde zaken per district -Oost uitgezonderd- niet ver uiteen ligt. Verder valt op dat alleen in de districten IJsselmonde en Zuid-West in absolute zin sprake is van een (zeer geringe) stijging in het aantal opgeloste zaken in 1992. De overige districten laten een daling zien, waarbij district Noord eruit springt; hier bedraagt de daling in het aantal geheel opgehelderde zaken in 1992 meer dan 20 procent. In tegenstelling tot het aantal geheel opgehelderde zaken, is in alle districten een stijging van het aantal deels opgeloste zaken zichtbaar. De grootste stijging doet zich voor in West, waar het aantal in 1992 met bijna 70 procent steeg. Het ophelderingspercentage laat geen grote verschillen zien tussen de diverse districten. Alleen het Centrum vormt een uitzondering. Hier ligt het beduidend beneden het gemiddelde.²⁰ In alle districten is sprake van een daling in het ophelderingspercentage tussen 1991 en 1992. De grootste daling doet zich voor in Noord, waar het percentage geheel opgehelderde zaken met bijna 5 procent daalde van 12.7 naar 7.8 procent. (In de wijk Oude Noorden was het ophelderingspercentage in 1991 met 19.2 procent het hoogste van Rotterdam, in 1992 daalde dit naar 8.5 procent.) In het onderste deel van de tabel valt te lezen dat tussen 1991 en 1992 in alle districten weliswaar het ophelderingspercentage is gedaald, maar het absolute aantal (geheel en deels) opgehelderde zaken is gestegen. District Noord vormt hierop een uitzondering. Daar daalde ook het aantal opgehelderde zaken met ruim 6 procent. De stijging in de overige districten is opmerkelijk te noemen. In Oost steeg het aantal opgehelderde zaken met ruim 22 procent, maar ook in West, IJsselmonde en Zuid-West bedroeg de stijging meer dan 10 procent.

²⁰ De wijk Stadsdriehoek had zowel in 1991 als in 1992 de laagste ophelderingspercentages, respectievelijk 4.7 en 3.6 procent.

tabel 2Aangiften per district naar aantal (on)opgehelderde zaken (absoluut en relatief, 1991 - 1992)

	West		Centrum		Noord		Oost		Ijsselmonde		Zuid-West	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992
ABSOLUUT AANTAL ZAKEN												
totaal aantal zaken	11064	13091	16521	19329	7462	9688	7854	10901	8796	10278	7397	9066
niet opgehelderd	9575	11367	15134	17888	6300	8604	7001	9858	7627	8970	6246	7756
geheel opgehelderd	1107	1078	1061	953	945	751	672	666	930	940	933	954
deels opgehelderd	382	646	326	488	217	333	181	377	239	368	218	356
OPHELDERINGSPERCENTAGES												
% niet opgehelderd	86,5	86,6	91,6	92,5	84,4	88,8	89,1	90,4	86,7	87,3	84,4	85,6
% geheel opgehelderd	10,0	8,2	6,4	4,9	12,7	7,8	8,6	6,1	10,6	9,1	12,6	10,5
% deels opgehelderd	3,5	4,9	2,0	2,5	2,9	3,4	2,3	3,5	2,7	3,6	2,9	3,9
MUTATIES 1991-1992												
totaal aantal zaken	-	18,3%	-	17,0%	-	29,8%	-	38,8%	-	16,9%	-	22,6%
opgehelderd abs.*	-	15,8%	-	3,9%	-	-6,7%	-	22,3%	-	11,9%	-	13,8%
opgehelderd rel.*	-	-0,4%	-	-1,0%	-	-4,4%	-	-1,3%	-	-0,6%	-	-1,1%

* hier wordt bedoeld het aantal geheel én deels opgehelderde zaken.

Vergelijken we deze resultaten met de meldingenregistratie, dan kunnen opnieuw enkele interessante parallelen worden getrokken.²¹ Het bovengemiddelde aantal gewelddadige vermogensdelikten en geweldsdelikten in West komt overeen, alsmede de concentratie van diefstallen uit auto in het centrum en het relatief geringe aantal inbraken aldaar. Daarnaast vertoont ook het bovengemiddeld aantal vernielingen in IJsselmonde sterke overeenkomsten in beide bronnen. Er zijn echter ook enkele opvallende verschillen. Zo ligt het aantal meldingen van beroving in het centrum in 1992 zeer sterk boven de verwachting, in de aangiftenregistratie komt dit niet zo sterk naar voren, hoewel ook bij deze bron sprake is van een groter aantal berovingen dan verwacht. Verder is in de aangiftenregistratie de sterke 'oververtegenwoordiging' van het aantal vernielingen, i.t.t. de meldkamerregistratie, niet alleen zichtbaar in IJsselmonde, maar ook in Oost en Zuid-West.

4.2.2 Samenhang aard van de aangifte met tijdstip en opheldering

Tabel 3 toont hoe verschillende soorten aangiften zijn verdeeld naar dagen van de week en delen van de dag. Op vrijdag is een concentratie van gewelddadige vermogensdelikten waar te nemen. Dit blijkt vooral overvallen te zijn. Geweldsdelikten worden boven verwachting aangetroffen op zondag. Het betreft vooral vormen van fysiek geweld. Bij vermogensdelikten zijn nauwelijks verschillen waar te nemen tussen dagen van de week. Wanneer we naar afzonderlijke delictcategorieën kijken, valt vooral de sterke concentratie van diefstallen uit auto in het weekeinde op en de concentratie van andere vermogensdelikten op doordeweekse dagen. Vernielingen komen vooral in het weekeinde voor, met name zondags ligt het aantal sterk boven de verwachting.

De verdeling van aangiften naar dagdeel laat zien dat er zeer sterke verschillen bestaan tussen delikten naar het tijdstip van de dag waarop ze zich doorgaans voordoen. Zo ligt het aantal gewelddadige vermogensdelikten, geweldsdelikten en vernielingen tussen negen uur 's avonds en negen uur 's ochtends sterk boven de verwachting. Vermogensdelikten komen daarentegen naar verhouding overdag vaker voor. Binnen de genoemde categorieën kunnen echter weer grote verschillen worden waargenomen tussen specifieke delikten. Zo vertoont de verdeling van overvallen niet hetzelfde patroon als berovingen. Overvallen komen relatief vaker voor aan het einde van de middag en in de late avond dan wel vroege nacht. In tegenstelling tot andere geweldsdelikten is bij bedreiging nauwelijks een patroon waar te nemen. Opvallend is wel dat gewelddadige zedendelikten zowel in 1991 als in 1992 boven verwachting voorkomen in de vroege ochtend. (in absolute zin komen deze delikten met name in de late middag en avond voor.) Bij vermogensdelikten zien we dat diefstallen uit auto boven verwachting voorkomen in de middag en vroege avond en overige diefstallen vooral in de late ochtend en middag. Inbraken laten een geheel ander patroon zien. Deze komen

²¹ Alleen de cijfers voor 1992 worden vergeleken omdat de gegevens over 1991 ontbreken in de tabellen van de meldingenregistratie.

vooral tussen twaalf uur 's nachts en zes uur 's ochtends voor. Ook tussen zes uur en negen uur 's ochtends ligt het aantal inbraken nog ver boven de verwachting.

tabel 3 Aangiften per soort naar tijdstip (indexcijfers 1991 - 1992)

	verm/gew- eld		geweld		vermogen		vernieling		
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	
DAGEN VAN DE WEEK									
maandag	9,4	2,6	-6,4	2,2	0,2	0,0	-14,5	-7,4	
dinsdag	-18,0	-8,6	-11,7	-14,2	1,0	2,3	-8,1	-22,8	
woensdag	-0,2	-9,3	-18,6	1,6	1,7	0,2	-15,3	-3,2	
donderdag	9,3	-1,2	-5,8	6,4	-0,1	-1,0	-1,9	9,1	
vrijdag	7,4	11,0	20,7	1,4	-0,6	0,0	-5,5	-8,4	
zaterdag	-1,9	2,2	3,2	-9,8	-0,5	-0,3	14,9	9,3	
zondag	-3,6	3,8	18,1	14,6	-1,8	-1,6	30,2	25,2	
DAGDELEN									
vroege nacht 00-03 uur	62,3	92,0	59,3	32,5	-16,3	-15,9	112,6	88,7	
late nacht 03-06 uur	44,4	40,1	52,1	22,1	-13,9	-9,8	103,5	64,5	
vroege ochtend 06-09 uur	34,5	46,2	77,9	50,2	-9,9	-10,9	16,2	71,4	
late ochtend 09-12 uur	-5,6	-9,6	-10,0	-12,3	1,9	1,9	-26,9	-15,9	
vroege middag 12-15 uur	-28,7	-31,3	-29,5	-18,3	6,9	6,4	-44,1	-40,9	
late middag 15-18 uur	-19,6	-15,0	-12,2	-13,5	4,7	4,7	-27,8	-38,2	
vroege avond 18-21 uur	-15,9	-20,5	-15,7	-3,1	2,7	2,0	-8,1	-3,9	
late avond 21-24 uur	38,9	18,9	18,3	18,0	-6,0	-4,2	35,5	36,8	

De samenhang tussen de aard van de aangiften en het aantal zaken dat is opgehelderd is weergegeven in tabel 4. We zien dat geweldsdelikten de hoogste oplossingspercentages kennen. Dit ligt voor de hand, omdat het in de meeste gevallen gaat om heterdaadmisdrijven dan wel misdrijven waarbij het slachtoffer de dader kent (bijv. bedreiging). We zien echter tevens dat het aantal aangiften van deze soort tussen 1991 en 1992 het sterkst is gestegen en dat in dezelfde tijd het oplossingspercentage sterk is gedaald van 55.8 naar 42.1 procent. Het ophelderingspercentage van gewelddadige vermogensdelikten verandert tussen 1991 en 1992 niet sterk. Weliswaar steeg in deze periode het aantal aangiften met ruim 20 procent, maar het aantal opgeloste zaken steeg met 14 procent. Alleen bij dit type aangiften is sprake van een absolute stijging (van bijna 15 procent) in het aantal geheel opgeloste zaken in 1992. De oplossingspercentages van vermogensdelikten zijn het laagst, maar het gaat hier in absolute termen om veruit het grootste aantal delikten. De verschillen tussen specifieke vermogensdelikten zijn echter groot. Zo liggen de ophelderingspercentages van delikten als oplichting, bedrog, verduistering en heling op enkele tientallen procenten, maar bij enkele veel voorkomende delikten zoals woninginbraak, diefstal van fiets, diefstal uit auto en zakkenrollen liggen de

ophelderingspercentages in 1992 tussen drie en vijf procent (geheel én gedeeltelijk opgeloste zaken). 'Moord en doodslag' kent in 1992 het hoogste ophelderingspercentage: circa 70 procent van de (202) zaken werd geheel of gedeeltelijk opgehelderd. Het laagste ophelderingspercentage komen we tegen bij diefstallen uit schuren, kelders e.d. Van de 387 aangegeven zaken in 1992 werd slechts 2.4 procent geheel of gedeeltelijk opgelost. Vernieling is de enige deliktsoort waarvan in 1992 het aantal opgehelderde zaken zowel in absolute als relatieve zin is gedaald. Het aantal opgehelderde zaken daalde met bijna 10 procent, waardoor het ophelderingspercentage in 1992 op circa 11 procent uitkwam.

tabel 4Aangiften per soort naar aantal (on)opgehelderde zaken (absoluut en relatief; 1991 - 1992)

	verm/ge- weld		geweld		vermogen		vernieling	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992
ABSOLUUT AANTAL ZAKEN								
totaal aantal zaken	1819	2199	1413	1890	53562	65593	3824	4398
niet opgehelderd	1415	1735	624	1095	48786	60030	3293	3918
geheel opgehelderd	298	342	722	695	3374	3303	498	427
deels opgehelderd	106	122	67	100	1402	2260	33	53
OPHELDERINGSPERCENTAGES								
% niet opgehelderd	77,8	78,9	44,2	57,9	91,1	91,5	86,1	89,1
% geheel opgehelderd	16,4	15,6	51,1	36,8	6,3	5,0	13,0	9,7
% deels opgehelderd	5,8	5,5	4,7	5,3	2,6	3,4	0,9	1,2
MUTATIES 1991-1992								
totaal aantal zaken	-	20,9%	-	33,8%	-	22,5%	-	15,0%
opgehelderd abs.*	-	14,9%	-	0,8%	-	16,5%	-	-9,6%
opgehelderd rel.*	-	-1,1%	-	-13,7%	-	-0,5%	-	-3,0%

* hier wordt bedoeld het aantal geheel én deels opgehelderde zaken.

Figuur 9 en 10 tonen hoe respectievelijk het aantal opgehelderde zaken en de ophelderingspercentages zich per deliktsoort hebben ontwikkeld tussen het eerste kwartaal van 1991 en het vierde kwartaal van 1992. Het gaat in beide figuren om zowel geheel als gedeeltelijk opgehelderde zaken. Het aantal opgehelderde gewelddadige vermogensdelikten -met name berovingen- laat vooral in 1991 een sterke stijging zien. Daarna stabiliseert het zich op een hoger niveau. Het aantal opgehelderde geweldsdelikten blijft -uitschieters daargelaten- op ongeveer hetzelfde niveau. In het aantal opgeloste vermogensdelikten is een lichte stijging zichtbaar. Alleen het aantal opgehelderde zaken van vernieling daalt consequent in deze periode. Wanneer we in figuur 10 het aantal opgehelderde zaken in verhouding zien

tot de ontwikkeling van het totaal aantal aangiften, vallen vooral de gestage dalingen op bij geweldsdelikten en vernielingen. Voor alle deliktsoorten geldt echter dat er vanaf het tweede kwartaal van 1992 sprake lijkt van een zekere stabilisering. Cijfers over 1993 en 1994 moeten uitwijzen of deze zich ook op langere termijn voordoet.

Een vergelijking met de meldingenregistratie wijst opnieuw uit dat er sterke overeenkomsten zijn. Zowel wat betreft de verdeling van delikten naar dagen als ook de verdeling naar dagdelen. Verschillen doen zich voor op geaggregeerd niveau, omdat de categorieën in beide systemen niet helemaal op gelijke wijze gevuld zijn.

4.3Aangiften afkomstig van de jeugdpolitie

In het aangiftenbestand kan worden achterhaald door welk politie-onderdeel de aangifte is opgemaakt. Zo kan een selectie worden gemaakt van aangiften die afkomstig zijn van de jeugdpolitie (JP). De bruikbaarheid van dit materiaal is nogal beperkt, omdat vanaf juli 1992 het aantal aangiften dat afkomstig is van de JP plotseling zeer sterk is gedaald. Dit is wellicht een gevolg van organisatorische en/of administratieve veranderingen, zoals de decentralisatie van de jeugdpolitie en de invoering van Multipol. Het heeft dan ook weinig zin veel betekenis te hechten aan de tijd-ruimtelijke spreidingskenmerken van deze aangiften. Bovendien zijn de aantallen, in vergelijking met het totaal aantal aangiften, zeer marginaal. Desalniettemin kunnen ten aanzien van deze aangiften enkele interessante bevindingen worden gemeld.

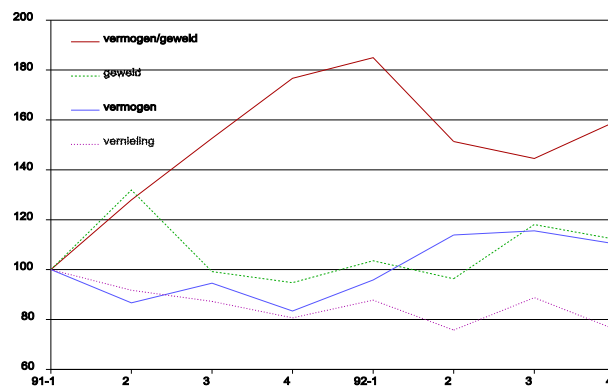
Het aantal aangiften dat via de JP werd geregistreerd bedroeg 1273 in 1991 en 1244 in 1992. Dit verbergt het feit dat het aantal JP-aangiften in de eerste helft van 1992 zo'n 25 procent hoger lag dan in dezelfde periode van het jaar ervoor. Ten opzichte van het totaal hebben relatief weinig JP-aangiften betrekking op delikten gepleegd in het Centrum (9,5 tegen 28 procent). Voor het district Groot-IJsselmonde geldt het omgekeerde; 23 procent van de JP-aangiften had betrekking op dit district tegen circa 15 procent van het totale aantal.²²

Een tweetal opvallende verschillen kunnen worden waargenomen ten aanzien van de aard van de aangiften. Tabel 5 toont de verdeling van aangiften naar hoofdcategorie voor het totale aantal en de selectie van de jeugdpolitie.

²² Deze cijfers hebben betrekking op 1991.

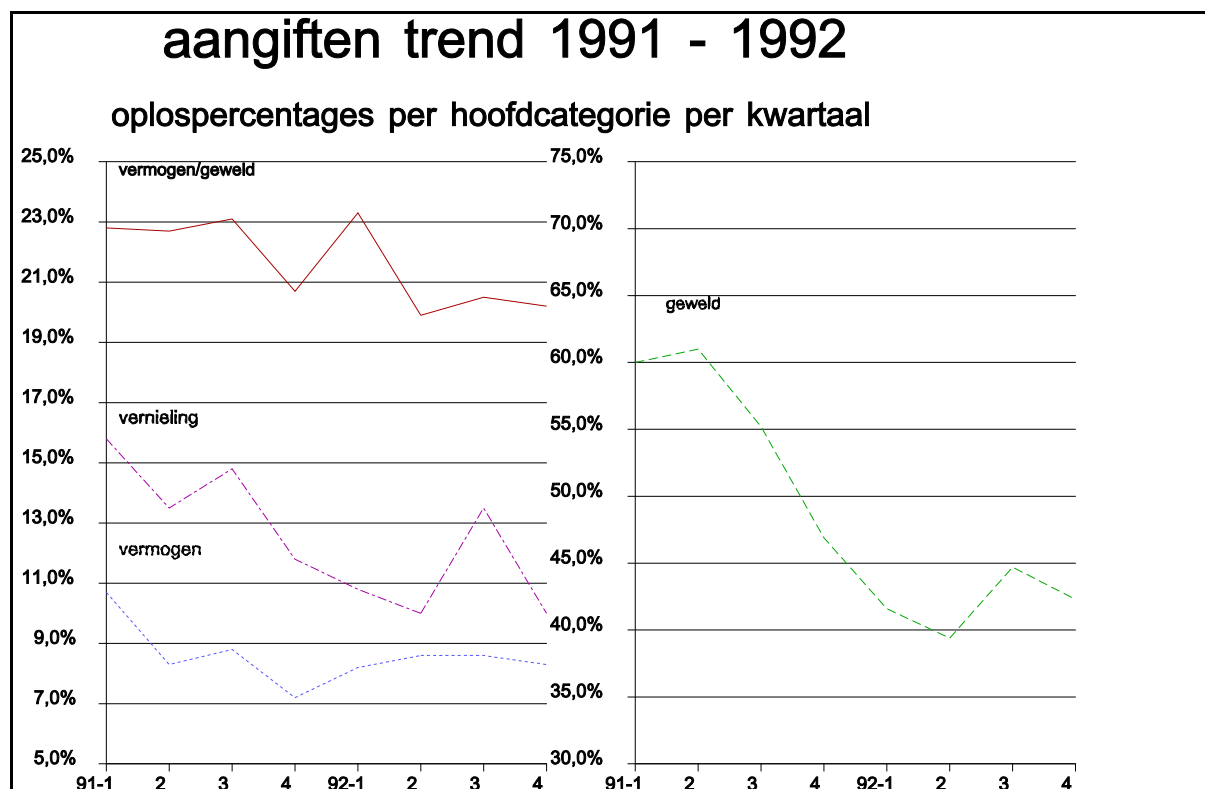
aangiften trend 1991 - 1992

aantal opgeloste zaken per hoofdcategorie per kwartaal

indexcijfers

figuur 9

figuur 10

tabel 5 Aangiften naar hoofdcategorie voor totale aantal en selectie jeugdpolitie 1991 - 1992 (percentages)

	totaal 1991	JP 1991	totaal 1992	JP 1992
100 vermogen met geweld	2.9	15.6	2.9	17.4
200 geweld	2.3	10.8	2.5	13.4
300 vermogen	86.5	55.9	87.1	55.4
500 vernieling	6.2	15.6	5.8	10.7

In vergelijking met het totale aantal aangiften heeft een aanzienlijk groter deel van de JP-aangiften betrekking op gewelddadige delikten (categorieën 100 en 200). In de eerste groep is de verhouding gewelddadige delikten tot het totaal in beide jaren circa één op negentien. Bij de JP-aangiften gaat het in 1991 om ruim één op de vier en in 1992 om bijna één op de drie delikten. Meer dan de helft van deze aangiften heeft betrekking op berovingen, een ander groot deel op fysiek geweld.

Opvallend is bovendien dat verhoudingsgewijs aanzienlijk meer aangiften in de categorieën 'vermogen' en 'vernieling' betrekking hebben op delikten die op en rondom scholen plaatsvinden. Van alle delikten in de categorieën 'vermogen' en 'vernieling' vindt circa 45 procent op school plaats. Dit is ruim 30 procent van het totaal aantal JP-aangiften. Aangezien bij een aantal deliktsoorten de lokatie niet bepaald is, zoals bij berovingen en fysiek geweld, ligt het voor de hand dat een nog groter deel van het totaal aantal JP-aangiften betrekking heeft op delikten die zijn

gesitueerd in de omgeving van een school. Als voor delikten met een gewelddadig karakter dezelfde situationele verdeling wordt aangehouden als welke bekend is voor vermogensdelikten en vernieling, dan zou dit betekenen dat bijna de helft (circa 45 procent) van alle bij de politie aangegeven delikten gepleegd door jongeren tot 18 jaar gesitueerd is in de directe omgeving van een school.²³ Dit resultaat wordt mogelijk vertekend doordat een groter deel van de daders die op en nabij scholen actief zijn, een grotere kans heeft bekend te worden. De ophelderingspercentages van bovengenoemde aangiften spreken dit echter tegen. Deze wijken niet noemenswaardig af van de percentages bij het totaal aantal aangiften. Alleen de ophelderingspercentages van beroving liggen enkele procenten hoger.

²³ Het is bij veel delikten, waarvan de dader niet bekend is, uiteraard onduidelijk of het om jongeren beneden de achttien jaar gaat, maar aangenomen mag worden dat de JP alleen aangiften opneemt van zaken waarbij een redelijk vermoeden bestaat dat het om jeugdige daders gaat.

Bijlage 1 Toekenning delictcodes vanuit HKS-categorieën

<i>delictcategorie:</i>	<i>toekenning op basis van:</i>		
	<i>WA_code:</i>	<i>FMO_code:</i>	<i>DK_code:</i>
100 VERMOGEN MET GEWELD			
110 beroving		312*/317* A07/-	-
120 overval		312*/317* A18	-
130 ov. diefstal met geweld/afpersing	n.g.(1)	-	-
200 (OV.) GEWELD			
<i>210 gewelddadige zedendelicten</i>			
211 seksueel misbruik minderjarigen	n.g.(1)	-	-
212 verkrachting	242*	-	-
213 aanranding		246*	-
214 ov. gewelddadige zedendelicten	247*	-	-
<i>220 fysiek geweld tegen personen</i>			
221 openlijke geweldpleging	141*	-	-
222 moord/doodslag e.d.		287*-289*	-
223 zware mishandeling		302*/303*	-
224 eenvoudige mishandeling	300*/301*	-	-
230 bedreiging		285*	-
240 discriminatie	n.g.(1)	-	-
250 ov. geweld		n.g.(1)	-
300 (OV.) VERMOGEN			
<i>310 inbraak gebouwen</i>			
311 inbraak onbewoond pand/bouwwerk	311.5	-	E05
312 inbraak kelder/schuur e.d.	311.5	-	E10/18/32
313 inbraak woning	311.5	-	E27/42
314 inbraak winkel	311.5	-	E20/41
315 inbraak ov. bedrijf	311.5	-	E02/09/12/15/17/24/28/30/33
316 inbraak school	311.5	-	E31
317 inbraak ov. openb. gebouw	311.5	-	E08/22/34/38
318 overige inbraak	311.5	-	-
<i>320 diefstal van vaar- en voertuigen</i>			
321 diefstal v. auto	31*	A02	-
322 diefstal v. motor/scooter	31*	A03	-
323 diefstal v. snor-/bromfiets	31*	A04	-
324 diefstal v. fiets	31*	A05	-
325 diefstal v. ov. voer-/vaartuigen	n.g.(2)	-	-
<i>330 diefstal in/uit gebouwen</i>			
331 diefst. in/uit onbewoond pand/bouwwerk	31*	-	E05
332 diefst. in/uit kelder/schuur e.d.	31*	-	E10/18/32
333 diefst. in/uit woning	31*	-	E27/42

334	diefst. in/uit winkel	31*	A06/-	-	-/E20/41
335	diefst. in/uit ov. bedrijf	31*	-	-	E02/09/12/15/17/24/28/30/33
336	diefst. in/uit school	31*	-	-	E31
337	diefst. in/uit ov. openb. gebouw	31*	-	-	E08/22/34/38
338	diefst. in/uit ov. gebouwen	31*	-	-	E03/13/19/29/40
<i>340 overige diefstal</i>					
341	diefst. vanaf/uit auto	31*	A01	-	-
342	diefst. vanaf/uit ov. vaar-/voertuigen	31*	-	-	-E37/39
343	diefst. uit automaten e.d.	n.g.(2)	-	-	-
344	zakkenrollen	31*	A08	-	-
345	ov. diefstal	310*/311*	-	-	-
<i>350 overige vermogensdelikten</i>					
351	zwartrijden openb. vervoer	n.g.(1)	-	-	-
352	prijsjes verwisselen	n.g.(2)	-	-	-
353	oplichting	326*	-	-	-
354	flessentrekkerij	in delcat 353	-	-	-
355	ov. bedrog	n.g.(1)	-	-	-
356	verduistering	321*/322*	-	-	-
357	vervalsing munten e.d.	225*/226*	-	-	-
358	heling	416*/417*	-	-	-
359	ov. vermogensdelikten	n.g.(2)	-	-	-

(vervolg) toekenning delictcodes vanuit HKS-categorieën

400 OPENBARE ORDE EN -GEZAG						
410	deeln. vechtpartij/openl. geweld	n.g.(1)	-	-	-	-
420	baldadigheid e.d.	n.g.(1)	-	-	-	-
430	burengerucht	n.g.(1)	-	-	-	-
440	op. dronkenschap e.d.	n.g.(1)	-	-	-	-
450	valse naam	n.g.(1)	n.g.(1)	-	-	-
460	ov. openb. orde-/gezag	n.g.(1)	-	-	-	-
500 GEWELD TEGEN GOEDEREN						
510	brandstichting	157*	-	-	-	-
<i>520 vernieling aan gebouwen</i>						
521	vernieling aan onbewoond pand/bouwwerk 35*	-	-	E05	-	-
522	vernieling aan kelder/schuur e.d.	35*	-	-	E10/18/32	-
523	vernieling aan woning	35*	-	-	E27/42	-
524	vernieling aan winkel	35*	-	-	E20/41	-
525	vernieling aan ov. bedrijfsgebouw	35*	-	-	E02/09/12/15/17/24/28/30/33	-
526	vernieling aan school	35*	-	-	E31	-
527	vernieling aan ov. openb. gebouw	35*	-	-	E08/34/38	-
528	vernieling aan ov. gebouwen	35*	-	-	E03/13/19/29/40	-
<i>530 overige vernieling</i>						
531	vernieling aan auto	35*	-	-	G16	-
532	vernieling aan openb. vervoer	n.g.(2)	-	-	-	-
533	vernieling aan openb. ruimte	35*	-	-	E22/23/25/34/35/36/G04/15	-
534	ov. vernieling	350*-352*	-	-	-	-
<i>540 bekladding/vervuiling</i>						
541	graffiti	n.g.(2)	-	-	-	-
542	ov. vervuiling door particulieren	n.g.(1)	-	-	-	-
600	(OV.) ZEDENDELIKTEN		n.g.(1)	-	-	-
700	OV. WETBOEK V. STRAFRECHT		restant aangiften, excl. 810-840			
800 BIJZONDERE WETTEN						
810	opiumwet		OPIUMW*	-	-	-
820	wet wapens/munitie		WWW*/VWW*	-	-	-
830	wegenverkeerswet/reglement	WWW*	-	-	-	-
840	wet eko. delikten	WED*	-	-	-	-
850	APV Rotterdam	n.g.(1)	-	-	-	-
860	overige wetten e.d.	n.g.(1)	-	-	-	-

AFKORTINGEN EN SYMBOLEN VERKLAARD:

- WA_code:wetsartikel(en); indien anders vermeld, betreft het artikelen uit het Wetboek van Strafrecht

- DK_code:deliktkenmerk

(1) plaats delikt:

E02 bedrijfsterrein/bedrijfspan

E03 boerderij/kas/tuinderij

E05 bouwkeet/bouwterrein

E08 clubgebouw

E09 drogist/apotheek

E10 erf/tuin/balkon

E12 garage/pompstation

E13 garderobe

E15 horecabedrijf

E17 kantoor

E18 kelderbox

E19 kerk/pastorie ->

E37 vaartuig

E38 verpleeginr./bejaardenh./ziekenhuis

E39 vervoermiddel

E40 weekend-/tuinhuisje/caravan

E41 winkel

E42 woning

(2) object waarop handeling is gericht:

G04 bloemen/planten/bomen/struiken

G15 straatmeubilair

G16 vervoermiddel

E20 kraam/kiosk

E22 openbare gelegenheid

E23 openbare weg/water

E24 opslagplaats

E25 park/plantsoen

E27 portiek/lift/trappenhuis

E28 post-/bank-/wisselkantoor

E29 praktijkruimte

E30 sauna/fitnesscentrum

E31 school/opleidingsinstituut

E32 schuur

E33 sexhuis/bordeel

E34 sport-/speelterrein/-gebouw

E35 station/trein-/tram-/bushalte

E36 telefooncel

- FMO_code:feit modus operandi

A01 uit auto

A02 van auto

A03 van motor/scooter

A04 van bromfiets

A05 van fiets

A06 winkeldiefstal

A07 tasjesroof

A08 zakkenrollen

A18 overval

- *:wildcard; bijv. '311*' betekent alle leden van artikel 311 WvSr

- n.g.:niet gedefinieerde categorie; dit kan zijn (1) om redenen van gebrekkige vulling (aangiften van dit type komen niet of nauwelijks voor) of (2) technisch gebrek (delikttype valt -bij de gevolgde procedure- niet of slechts in beperkte mate te reconstrueren uit HKS gegevens)

ALGEMENE OPMERKINGEN BETREFFENDE DE TOEWIJZING VAN DE DELIKTCODES:

-de delictcodes worden toegewezen aan zowel *voltooide delikten* als *pogingen*;

-de categorie beroving omvat diefstal met geweld alsmede afpersing;

-onder de omschrijving 'kelder/schuur e.d.' in de categorieën 312, 332 en 522 wordt ook verstaan de 'buitenruimte' rondom woningen, te weten erven, tuinen en balkons;

-onder de omschrijving 'woning' in de categorieën 313, 333 en 523 wordt ook verstaan de 'binnenruimte' rondom woningen, te weten portieken, liften en trappenhuisen;

-onder de omschrijving 'winkel' in de categorieën 314, 334 en 524 wordt ook verstaan: kramen en kiosken;

-de hoofdcategorie 'OPENBARE ORDE EN OPENBAAR GEZAG' is niet gevuld, omdat het aantal aangiften van dit type zeer gering is. Een uitzondering vormen de aangiften betreffende openlijke geweldpleging. Deze zijn ondergebracht in de categorie 221 (oorspronkelijk gedefinieerd als 'openlijke geweldpleging met dood/lichamelijk letsel tot gevolg');

-de hoofdcategorie 'OVERIG WETBOEK VAN STRAFRECHT' is een restcategorie en bevat de aangiften die niet waren toegekend nadat het volledige schema (inclusief de 800 categorieën) was doorlopen. Het betreft hier aangiften die zijn gebaseerd op weinig gangbare artikelen uit het Wetboek van Strafrecht of artikelen die moeilijk zijn te plaatsen in het schema (bijv. art. 140: 'deelneming aan misdadige organisatie'). Daarnaast zitten in deze categorie ook de aangiften die betrekking hebben op 'openbare orde en openbaar gezag'. De delikten in de 800-categorie zijn geen

typische aangiftedelikten en kunnen derhalve, evenals de delikten in de 700-categorie, worden beschouwd als restcategorieën.

OPMERKINGEN BETREFFENDE DE HIËRARCHIE VAN DE GESELEKTEERDE AANGIFTEN:

Het deliktenschema gaat uit van toekenning van delikten volgens een hiërarchische procedure.²⁴ Om verschillende redenen is bij de actuele toekenning afgeweken van de hier gepresenteerde volgorde. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop cellen van elkaar niet-uitsluitende deliktcategorieën worden gevuld. Tevens kunnen wijzigingen optreden indien bij een strafbaar feit melding wordt gemaakt van meerdere strafbare handelingen (in de zin van meerdere wetsartikelen). Welke deliktcategorieën in de hiërarchie zijn verplaatst -en welke mogelijke effecten dit heeft- wordt hieronder beschreven:

- de deliktcategorieën moord/doodslag (222), verkrachting (212) en aanranding (213) stonden in de 'bevragingstabel', waarmee de gegevens aan het HKS zijn onttrokken, boven alle andere deliktcategorieën. Dit heeft weinig effect op de vulling van cellen in de categorie 'gewelddadige vermogensdelikten'. Overvallen en berovingen waarbij tevens sprake is van moord of doodslag komen weliswaar voor, maar hun aantal is zeer gering (twee gevallen in 1992, vier in 1991). De combinatie van gewelddadige vermogensdelikten met zedendelikten komt niet voor. Let wel, het gaat hier om verschillende wetsartikelen voor één delikt. Indien er een zedendelikt heeft plaatsgevonden in combinatie met een gewelddadig vermogensdelikt dan zal dit meestal als twee afzonderlijke delikten worden geregistreerd;
- de deliktcategorie 'overval' ging in de bevragingstabel vooraf aan de deliktcategorie 'beroving'. Dit heeft verder geen gevolgen omdat de categorieën uitsluitend zijn gedefinieerd;
- de aangiften in de categorie 'inbraak overige gebouwen' (318) werden *gescreend* op het voorkomen van het deliktkenmerk 'vaartuig' (37) en 'vervoermiddel' (E39). Bij een *match* werd de aangifte ondergebracht in de categorie 'diefstal vanaf/uit overige vaar- en voertuigen' (342); de restcategorie 'overige inbraak' kan niet worden geïnterpreteerd als 'inbraak in gebouwen' (het bevat de aangiften met wetsartikel 311.5 WvSr die niet in de categorieën 311 tot en met 317 konden worden geplaatst);
- de deliktcategorie 'heling' stond in de bevragingstabel boven de andere vermogensdelikten. Voorzover er in de aangifte alleen sprake is van artikel 416 of 417 WvSr heeft dit geen gevolgen. Bij combinaties met andere wetsartikelen, in de meeste gevallen zal het gaan om artikelen betreffende vermogensdelikten, is dus voorrang gegeven aan heling als definitie van het delikt. Controle wijst uit dat veruit de meeste aangiften waarin heling voorkomt, geen andere wetsartikelen bevatten (het aantal aangiften 'heling' dat tevens vermogensartikelen bevat, is in beide jaren minder dan tien);
- de deliktcategorieën 320 ('diefstal van voer- en vaartuigen') en 341 ('diefstal vanaf/uit auto') zijn in de bevragingstabel boven de categorie 318 (overige inbraken) geplaatst, omdat het om delikten gaat die vaak voorkomen en voor een groot gedeelte zouden verdwijnen indien ze na de 318-categorie geplaatst zouden worden. Deze aangiften krijgen immers in een aantal gevallen wetsartikel 311.5 WvSr en zouden zodoende -ten onrechte- worden opgenomen in de categorie 'inbraak overige gebouwen', omdat de diefstal in veel gevallen zal voorkomen in de omgeving van gebouwen die vervolgens worden opgevoerd bij de deliktkenmerken;
- om dezelfde reden werd de deliktcategorie 'vernietiging aan auto' in de bevragingstabel boven de andere categorieën 'vernietiging' geplaatst;
- De hiërarchie waarmee de deliktcategorieën worden toegekend heeft gevolgen voor de vulling van cellen die wat lager in de tabel staan. Zo is het aantal gevallen van fietsendiefstal en zakkenrollen circa 90 procent van wat het zou zijn indien deze delikten afzonderlijk geselecteerd zouden worden. (Overigens is het om technische redenen niet mogelijk voor alle categorieën een dergelijke analyse uit te voeren.)

²⁴ Hierover staat een uitweiding in het voortgangsverslag van september 1993, pp. 6-8.

Bijlage 2 Politiedistricten en CBS - buurten in Rotterdam (per 1-4-1993)

district West (3) district Centrum (4) district Noord (5)

Delfshaven (20) Stadsdriehoek (10) Agniesebuurt (15)
Bospolder (21) Oude Westen (11) Provenierswijk (16)
Tussendijken (22) Cool (12) Bergpolder (31)
Spangen (23) CS Kwartier (13) Blijdorp (32)
Nieuwe Westen (24) Nieuwe Werk (18) Liskwartier (34)
Middelland (25) Dijkzigt (19) Oude Noorden (35)
Nieuw Mathenesse (26) Blijdorpsepolder (58)
Oud Mathenesse (27) Schiebroek (60)
Witte Dorp (28) Hilligersberg-Zuid (61)
Schiemonnd (29) Hilligersberg-Noord (62)
Kleinpolder (51) Terbregge (64)
Schieveen (54) Molenlaankwartier (65)
Zestienhoven (55)
Overschie (56)
Landzicht (57)

district Oost (6) district IJsselmonde (9) district Zuid-West (10)

Rubroek (14) Vreewijk (80) Botlek (6)
Nieuw-Crooswijk (36) Bloemhof (81) Europoort (7)
Oud-Crooswijk (37) Hillesluis (82) Maasvlakte (8)
Kralingen-West (41) Oud-IJsselmonde (83) Tarnewijk (71)
Kralingen-Oost (42) Lombardijen (84) Carnisse (72)
Kralingse Bos (43) Katendrecht (85) Zuidwijk (73)
's-Graveland (44) Afrikaanderwijk (86) Charlois (74)
De Esch (45) Feijenoord (87) Wielewaal (75)
Kralingseveer (46) Noordereiland (88) Zuidplein (76)
Struisenburg (47) Groot-IJsselmonde (89) Pendrecht (77)
Prinsenland (48) Zuiderpark (78)
Het Lage Land (49) Pernis (91)
Ommoord (63) Hoogvliet-Noord (92)
Zevenkamp (66) Heyplaat (93)
Oosterflank (67) Waalhaven (94)
Vondelingenplaat (95)
Eemhaven (96)
Waalhaven-Zuid (98)
Hoogvliet-Zuid (99)

Rotterdamse CBS - buurten in andere politiedistricten:

Strand en Duin (1)district 1: Vlaardingen, Maassluis, Hoek van Holland

Dorp (2)idem

Rijnpoort (3)idem

Kethel-Noord (52)district 2: Schiedam

Spaanse Polder (53)idem

Oost-Abtspolder (59)idem

Beverwaard (90)district 8: Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard

Bijlage 3Kerncijfers HKS aangiftenregistratie 1991 - 1992

Toelichting bij tabellen:

- *Deze bijlage bevat tabellen met kerncijfers uit het HKS-aangiftenbestand over de jaren 1991 en 1992. De cijfers hebben betrekking op Rotterdams grondgebied en verwijzen naar lokatie (politiedistrict, CBS-buurt), aard van de delikten (deliktcategorieën), datum en tijd (maand, dag van de week, dagdeel) en gegevens betreffende opheldering (oplosindicaties).
- *De absolute aantallen tellen niet altijd op tot het genoemde totaal aantal aangiften. Dit heeft te maken met ontbrekende waarden. In circa anderhalf procent van de gevallen kon de CBS-buurt niet worden bepaald. Doordat enkele Rotterdamse buurten niet in een Rotterdams politiedistrict vallen, ontbreekt bij deze variabele circa vier procent. Bij de datum/tijd variabelen ontbreken met name veel waarden voor de variabelen 'dag van de week' (circa 13 procent) en 'dagdeel' (circa 51 procent). Toelichting hierop is te vinden in paragraaf 3.1 van de tekst.
- *De percentages zijn gebaseerd op de absolute aantallen minus de ontbrekende waarden. Afrondingsverschillen kunnen voorkomen.

HKS AANGIFTENREGISTRATIE KERNCIJFERS 1991 - 1992	1991			1992	
	abs.	%		abs.	%
totaal aantal aangiften:	61940			75281	
verdeling naar CBS - buurten:					
Strand en Duin 1	335	.6		355	.5
Dorp 2	370	.6		503	.7
Rijnpoort 3	10	.0		12	.0
Botlek 6	136	.2		116	.2
Europoort 7	38	.1		33	.0
Maasvlakte 8	31	.1		48	.1
Stadsdriehoek 10	5404	8.9		6390	8.6
Oude Westen 11	1718	2.8		2770	3.7
Cool 12	4651	7.6		5068	6.8
CS Kwartier 13	2317	3.8		2478	3.3
Rubroek 14	790	1.3		1061	1.4
Agniesebuurt 15	741	1.2		1028	1.4
Provenierswijk 16	617	1.0		808	1.1
Nieuwe Werk 18	852	1.4		1059	1.4
Dijkzigt 19	1580	2.6		1564	2.1
Delfshaven 20	538	.9		730	1.0
Bospolder 21	742	1.2		899	1.2
Tussendijken 22	938	1.5		1055	1.4
Spangen 23	1036	1.7		1089	1.5
Nieuwe Westen 24	3306	5.4		3715	5.0
Middelland 25	1821	3.0		2470	3.3
Nieuw Mathenesse 26	448	.7		398	.5
Oud Mathenesse 27	721	1.2		766	1.0
Witte Dorp 28	22	.0		14	.0
Schiemonnd 29	389	.6		606	.8
Bergpolder 31	679	1.1		839	1.1
Blijdorp 32	1073	1.8		1278	1.7
Liskwartier 34	385	.6		643	.9
Oude Noorden 35	1831	3.0		2551	3.4
Nieuw-Crooswijk 36	312	.5		341	.5
Oud-Crooswijk 37	567	.9		817	1.1
Kralingen-West 41	1277	2.1		1772	2.4
Kralingen-Oost 42	658	1.1		1028	1.4
Kralingse Bos 43	277	.5		220	.3
's-Graveland 44	367	.6		438	.6
De Esch 45	288	.5		367	.5
Kralingseveer 46	35	.1		44	.1
Struisenburg 47	416	.7		589	.8
Prinsenland 48	148	.2		280	.4
Het Lage Land 49	433	.7		584	.8
Kleinpolder 51	577	.9		660	.9
Kethel-Noord 52	2	.0		3	.0
Spaanse Polder 53	421	.7		492	.7
Schieveen 54	40	.1		40	.1
Zestienhoven 55	202	.3		273	.4
Overschie 56	273	.4		361	.5
Landzicht 57	12	.0		15	.0
Blijdorpsepolder 58	186	.3		262	.4
Oost-Abtspolder 59	94	.2		109	.1
Schiebroek 60	693	1.1		807	1.1
Hilligersberg-Zuid 61	506	.8		666	.9
Hilligersberg-Noord 62	428	.7		434	.6
Ommoord 63	831	1.4		1118	1.5
Terbregge 64	27	.0		31	.0

Molenlaankwartier 65	297	.5		341	.5
Zevenkamp 66	634	1.0		846	1.1
Oosterflank 67	821	1.3		1397	1.9
Tarwewijk 71	951	1.6		1192	1.6
Carnisse 72	528	.9		680	.9
Zuidwijk 73	592	1.0		759	1.0
Charlois 74	688	1.1		914	1.2
Wielewaal 75	22	.0		45	.1
Zuidplein 76	962	1.6		1077	1.4
Pendrecht 77	633	1.0		724	1.0
Zuiderpark 78	429	.7		452	.6
Vreewijk 80	1631	2.7		1417	1.9
Bloemhof 81	871	1.4		1167	1.6
Hillesluis 82	1012	1.7		1250	1.7
Oud-IJsselmonde 83	237	.4		387	.5
Lombardijen 84	896	1.5		965	1.3
Katendrecht 85	435	.7		512	.7
Afrikaanderwijk 86	1017	1.7		1285	1.7
Feijenoord 87	888	1.5		921	1.2
Noordereiland 88	288	.5		295	.4
Groot-IJsselmonde 89	1523	2.5		2079	2.8
Beverwaard 90	557	.9		484	.7
Pernis 91	179	.3		188	.3
Hoogvliet-Noord 92	746	1.2		980	1.3
Heyplaat 93	30	.0		58	.1
Waalhaven 94	146	.2		153	.2
Vondelingenplaat 95	40	.1		52	.1
Eemhaven 96	74	.1		59	.1
Waalhaven-Zuid 98	204	.3		250	.3
Hoogvliet-Zuid 99	969	1.6		1286	1.7

HKS AANGIFTENREGISTRATIE KERNCIJFERS 1991 - 1992		1991		1992	
		abs.	%	abs.	%
verdeling naar politiedistricten:					
	district West 3	11065	18.7	13091	18.1
	district Centrum 4	16522	28.0	19329	26.7
	district Noord 5	7463	12.6	9688	13.4
	district Oost 6	7854	13.3	10902	15.1
	district IJsselmonde 9	8798	14.9	10278	14.2
	district Zuid-West 10	7398	12.5	9066	12.5
verdeling naar delictcategorieën:					
100 VERMOGEN MET GEWELD					
	beroving 110	1735	2.8	2074	2.8
	overval 120	84	.1	125	.2
200 (OV.) GEWELD					
	verkrachting 212	54	.1	66	.1
	aanranding 213	103	.2	111	.1
	ov. geweldadige zedendelikten 214	16	.0	12	.0
	openlijke geweldpleging 221	301	.5	343	.5
	moord/doodslag e.d. 222	175	.3	202	.3
	zware mishandeling 223	150	.2	167	.2
	eenvoudige mishandeling 224	395	.6	679	.9
	bedreiging 230	220	.4	310	.4
300 (OV.) VERMOGEN					
	inbraak onbewoond pand/bouwwerk 311	271	.4	224	.3
	inbraak kelder/schuur e.d. 312	2202	3.6	3984	5.3
	inbraak woning 313	4055	6.5	6185	8.2
	inbraak winkel 314	1788	2.9	2136	2.8
	inbraak ov. bedrijf 315	2411	3.9	2920	3.9
	inbraak school 316	315	.5	395	.5
	inbraak ov. openb. gebouw 317	578	.9	515	.7
	overige inbraak 318	1339	2.2	1483	2.0
	diefstal v. auto 321	2250	3.6	3181	4.2
	diefstal v. motor/scooter 322	121	.2	149	.2
	diefstal v. snor-/bromfiets 323	1019	1.6	1091	1.4
	diefstal v. fiets 324	5002	8.1	5545	7.4
	diefst. in/uit onbewoond pand/bouwwerk 331	147	.2	145	.2
	diefst. in/uit kelder/schuur e.d. 332	269	.4	387	.5
	diefst. in/uit woning 333	893	1.4	1086	1.4
	diefst. in/uit winkel 334	1140	1.8	1555	2.1
	diefst. in/uit ov. bedrijf 335	1935	3.1	2346	3.1
	diefst. in/uit school 336	461	.7	544	.7
	diefst. in/uit ov. openb. gebouw 337	1075	1.7	1137	1.5
	diefst. in/uit ov. gebouwen 338	115	.2	135	.2
	diefst. vanaf/uit auto 341	19596	31.6	22974	30.5
	diefst. vanaf/uit ov. vaar-/voertuigen 342	455	.7	420	.6
	zakkenrollen 344	2624	4.2	2902	3.9
	ov. diefstal 345	2629	4.2	3191	4.2
	oplichting 353	229	.4	154	.2
	verduistering 356	162	.3	228	.3

vervalsing munten e.d. 357	132	.2		146	.2
heling 358	352	.6		436	.6
500 GEWELD TEGEN GOEDEREN					
brandstichting 510	218	.4		225	.3
vernieling aan onbewoond pand/bouwwerk 521	24	.0		24	.0
vernieling aan kelder/schuur e.d. 522	54	.1		86	.1
vernieling aan woning 523	468	.8		581	.8
vernieling aan winkel 524	215	.3		298	.4
vernieling aan ov. bedrijfsgebouw 525	273	.4		283	.4
vernieling aan school 526	169	.3		143	.2
vernieling aan ov. openb. gebouw 527	17	.0		22	.0
vernieling aan ov. gebouwen 528	50	.1		49	.1
vernieling aan auto 531	1928	3.1		2213	2.9
vernieling aan openb. ruimte 533	312	.5		354	.5
ov. vernieling 534	98	.2		120	.2
700 OVERIGE (WETBOEK V. STRAFRECHT)	397	.6		326	.4
800 BIJZONDERE WETTEN					
opiumwet 810	486	.8		418	.6
wet wapens/munitie 820	383	.6		414	.5
wegenverkeerswet/reglement 830	37	.1		34	.0
wet eko. delikten 840	11	.0		-	-
HKS AANGIFTENREGISTRATIE	1991			1992	
KERNCIJFERS 1991 - 1992					
	abs.	%		abs.	%
verdeling naar hoofdcategorieën:					
vermogen met geweld 100	1819	2.9		2199	2.9
geweld tegen personen 200	1414	2.3		1890	2.5
(ov.) vermogen 300	53565	86.5		65594	87.1
geweld tegen goederen 500	3826	6.2		4398	5.8
overig Wetboek van Strafrecht 700	397	.6		326	.4
bijzondere wetten 800	917	1.5		866	1.2
verdeling naar maanden:					
januari	4742	7.7		5354	7.2
februari	4120	6.7		5342	7.2
maart	4843	7.9		6514	8.7
april	4951	8.1		6408	8.6
mei	5200	8.5		6424	8.6
juni	5094	8.3		6200	8.3
juli	5213	8.5		6314	8.5
augustus	4930	8.0		6161	8.3
september	5366	8.8		6681	9.0
oktober	6024	9.8		6290	8.4
november	5571	9.1		6518	8.7
december	5228	8.5		6441	8.6
verdeling naar dagen van de week:					
maandag	7451	13.9		9000	13.8
dinsdag	8123	15.2		9517	14.6
woensdag	7600	14.2		9698	14.9
donderdag	6773	12.7		8685	13.3

vrijdag	7866	14.7		9533	14.6
zaterdag	8365	15.6		9967	15.3
zondag	7340	13.7		8843	13.6
verdeling naar dagdelen:					
van 00.00 uur tot 03.00 uur	2272	7.5		2948	8.0
van 03.00 uur tot 06.00 uur	1460	4.8		1959	5.3
van 06.00 uur tot 09.00 uur	1110	3.7		1414	3.8
van 09.00 uur tot 12.00 uur	3052	10.0		3709	10.1
van 12.00 uur tot 15.00 uur	5843	19.2		6876	18.7
van 15.00 uur tot 18.00 uur	6771	22.3		8113	22.0
van 18.00 uur tot 21.00 uur	5661	18.6		6711	18.2
van 21.00 uur tot 24.00 uur	4200	13.8		5070	13.8
oplosindicaties:					
niet opgelost	54217	87.5		66911	88.9
geheel opgelost	6028	9.7		5638	7.5
deels opgelost	1689	2.7		2731	3.6